

Έγγραφο συνόδου

A9-0046/2019

6.12.2019

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τον διορισμό ενός μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (C9-0173/2019 – 2019/0818(NLE))

Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

Εισηγήτρια: Irene Tinagli

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ κ. ISABEL SCHNABEL	5
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ κ. ISABEL SCHNABEL ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	10
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	53

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τον διορισμό ενός μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (C9-0173/2019 – 2019/0818 (NLE))

(Διαβούλευση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2019 (13651/2019)¹,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 283 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να γνωμοδοτήσει (C9-0173/2019),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 14ης Μαρτίου 2019, σχετικά με την ισορροπία των φύλων κατά τον διορισμό σε ενωσιακές θέσεις του οικονομικού και νομισματικού τομέα²,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 130 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (A9-0046/2019),
- A. λαμβάνοντας ότι, με επιστολή της 14ης Νοεμβρίου 2019, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να γνωμοδοτήσει σχετικά με τον διορισμό της Isabel Schnabel ως μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για θητεία οκτώ ετών, η οποία άρχεται την 1η Ιανουαρίου 2019·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Κοινοβουλίου προέβη στην αξιολόγηση των προσόντων της υποψήφιας, ιδίως από την άποψη των απαιτήσεων που ορίζονται στο άρθρο 283 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ανάγκης για πλήρη ανεξαρτησία της ΕΚΤ όπως προκύπτει από το άρθρο 130 της εν λόγω Συνθήκης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο της αξιολόγησης αυτής, η επιτροπή έλαβε βιογραφικό σημείωμα της υποψήφιας καθώς και τις απαντήσεις της στο γραπτό ερωτηματολόγιο που της εστάλη·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω επιτροπή πραγματοποίησε εν συνεχεία, στις 3 Δεκεμβρίου 2019, ακρόαση της υποψήφιας, κατά την οποία η υποψήφια προέβη σε εναρκτήρια δήλωση και κατόπιν απάντησε σε ερωτήσεις των μελών της επιτροπής·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας απαρτίζεται από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και τους δεκαεννέα διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μέχρι σήμερα, όλοι αυτοί οι

¹ Δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2019)0211.

τελευταίοι είναι άνδρες·

- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει επανειλημμένα εκφράσει την δυσαρέσκειά του όσον αφορά τη διαδικασία διορισμού των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και έχει ζητήσει τη βελτίωση των σχετικών διαδικασιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει ζητήσει να λάβει, σε εύθετο χρόνο, έναν κατάλογο επικρατέστερων υποψηφίων ο οποίος να χαρακτηρίζεται από ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και να περιέχει τουλάχιστον δύο ονόματα·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 17 Σεπτεμβρίου 2019, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ευνοϊκή γνώμη ως προς τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τον διορισμό της Christine Lagarde ως πρώτης γυναίκας Προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο αποδοκιμάζει το γεγονός ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν λάβει σοβαρά υπόψη το αίτημα αυτό και καλεί τα εθνικά και τα ενωσιακά θεσμικά όργανα να εργαστούν ενεργά για την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στις επόμενες υποψηφιότητες·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ και των κρατών μελών θα πρέπει να εφαρμόζουν συγκεκριμένα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων·
- 1. εκδίδει θετική γνώμη σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου για το διορισμό της Isabel Schnabel ως μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας·
- 2. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει την παρούσα απόφαση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Συμβούλιο και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ κ. ISABEL SCHNABEL

Νοέμβριος 2019

Πλήρης έκδοση: <https://www.finance.uni-bonn.de/members/schnabel/vita/>

Καθηγήτρια Χρηματοοικονομικών
Ινστιτούτο Χρηματοοικονομικής και Στατιστικής
Πανεπιστήμιο της Βόννης
53012 Βόννη
Γερμανία
Τηλέφωνο: +49-(0) 228 / 73 9202
E-mail: isabel.schnabel@uni-bonn.de
Ιστοσελίδα: <http://www.finance.uni-bonn.de/schnabel>
Twitter: @Isabel_Schnabel

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ημερομηνία γέννησης	9 Αυγούστου 1971
Τόπος γέννησης	Ντόρτμουντ, Γερμανία
Επώνυμο κατά τη γέννηση	Gödde
Ιθαγένεια	Γερμανική
Παιδιά	Τρία (2004, 2006, 2008)

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΘΕΣΗ

Καθηγήτρια (βαθμίδα W3) Χρηματοοικονομικών, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο της Βόννης, από τον Δεκέμβριο 2015

Μέλος του Γερμανικού Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων (επιστημονική επιτροπή που ασχολείται με την αξιολόγηση των μακροοικονομικών εξελίξεων), από τον Ιούνιο 2014

Εκπρόσωπος τύπου της Ομάδας αριστείας 2126 «ECONtribute – Markets & Public Policy» (Πανεπιστήμια της Βόννης και της Κολωνίας), από τον Ιανουάριο 2019

Συμπρόεδρος του Γαλλογερμανικού Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων, από τον Οκτώβριο 2019

Επιστημονική συνεργάτρια στο Ινστιτούτο Max Planck για την Έρευνα στα Συλλογικά Αγαθά, Βόννη, από τον Σεπτέμβριο 2007

Ερευνήτρια στο Κέντρο Έρευνας για την Οικονομική Πολιτική (CEPR), τομέας «Χρηματοοικονομικών», από τον Ιανουάριο 2015 (Συνεργάτρια από τον Δεκέμβριο 2006)

Επιστημονική συνεργάτρια και μέλος του διοικητικού συμβουλίου του *Reinhard Selten Institute*, Βόννη και Κολωνία, από τον Απρίλιο 2017

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ Τραπεζικά (σταθερότητα και ρύθμιση του τραπεζικού τομέα, «too big to fail» (μέγεθος που δεν επιτρέπει την πτώχευση), συστημικός κίνδυνος)
Διεθνή χρηματοοικονομικά (χρηματοπιστωτικές κρίσεις, χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση, ροές κεφαλαίων)
Οικονομική ιστορία (χρηματοπιστωτικές κρίσεις και θεσμοί)
Δημοσιονομικό δίκαιο και οικονομικά

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μάρτιος 2009 – Νοέμβριος 2015 Καθηγήτρια (βαθμίδας W3) Χρηματοοικονομικών, Σχολή Νομικής, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οικονομικών, Πανεπιστήμιο *Johannes Gutenberg Mainz*

Απρίλιος 2007 – Φεβρουάριος 2009 Καθηγήτρια (βαθμίδας W2) Χρηματοοικονομικών, Σχολή Νομικής, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οικονομικών, Πανεπιστήμιο *Johannes Gutenberg Mainz*

Μάιος 2004 – Αύγουστος 2007 Ανώτερη επιστημονική συνεργάτρια (μεταδιδακτορική ερευνήτρια) του *Ινστιτούτου Max Planck για την Έρευνα στα Συλλογικά Αγαθά*, Βόννη

Σεπτέμβριος 2004 – Μάρτιος 2005 Επισκέπτρια μεταδιδακτορική συνεργάτρια, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο *Harvard*, Cambridge, ΗΠΑ

Φεβρουάριος 2003 – Απρίλιος 2004 Επίκουρη καθηγήτρια Οικονομικών, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο *Mannheim*

Φεβρουάριος 2003 Διδακτορική διατριβή (Dr. rer. pol.), Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο *Mannheim (summa cum laude)*, Τίτλος διατριβής: «Μακροοικονομικοί κίνδυνοι και οικονομικές κρίσεις – Ιστορικές προοπτικές», « Πρώτος επιβλέπων: Martin Hellwig

1998 – 2003 Διδακτορικές σπουδές στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Κατανομή στις χρηματοπιστωτικές αγορές», Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο του *Mannheim*

Βοηθός έρευνας και διδασκαλίας στην έδρα Οικονομικών, Οικονομικής θεωρίας (Martin Hellwig), Πανεπιστήμιο του *Mannheim*

Νοέμβριος 1998 Πτυχίο οικονομικών («Diplom-Volkswirtin»), Πανεπιστήμιο *Mannheim* (αριστεία)

1997 – 1998 Διδακτορικές σπουδές, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο της *Καλιφόρνιας, Berkeley*, ΗΠΑ (ένα έτος)

1995 – 1997 Σπουδές Οικονομικών, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο

	<i>Mannheim</i>
1995	Σπουδές ρωσικής γλώσσας, Αγία Πετρούπολη, Ρωσία (ένα εξάμηνο)
1994 – 1995	Σπουδές Οικονομικών, <i>Πανεπιστήμιο Σορβόνης (Paris I)</i> , Γαλλία (ένα εξάμηνο)
1992 – 1994	Σπουδές Οικονομικών, Τμήμα Οικονομικών, <i>Πανεπιστήμιο Mannheim</i>
1990 – 1992	Επαγγελματική κατάρτιση («Banklehre») στην <i>Deutsche Bank</i> , Ντόρτμουντ
1990	Απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης («Abitur»)

ΆΛΛΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΜΟΝΟ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ)

Από τον Σεπτέμβριο 2019	Μέλος της επιστημονικής συμβουλευτικής επιτροπής του IZA – <i>Institute of Labor Economics</i> και <i>Deutsche Post Stiftung</i>
Από τον Ιούνιο 2019	Αντιπρόεδρος της συμβουλευτικής επιστημονικής επιτροπής (ASC) του <i>Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου</i> (ΕΣΣΚ) (Μέλος από τον Μάρτιο 2015)
Από τον Ιανουάριο 2017	Αναπληρώτρια πρόεδρος του Επιστημονικού γνωμοδοτικού συμβουλίου του Κέντρου ερευνητικών δεδομένων και υπηρεσιών (RDSC) στην <i>Deutsche Bundesbank</i> (μέλος από τον Ιούνιο 2016)
Από τον Απρίλιο 2016	Πρόεδρος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου (Fachbeirat) της <i>BaFin</i> (<i>Ομοσπονδιακή Αρχή Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας</i>) (Μέλος από Ιανουάριο 2008)
Από τον Μάρτιο 2014	Μέλος του δικτύου <i>CESifo</i>
Από τον Μάιο 2013	Μέλος του διοικητικού συμβουλίου (Verwaltungsrat) της <i>BaFin</i> (<i>Ομοσπονδιακή Αρχή Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας</i>)
Από τον Ιούλιο 2012	Μέλος του επιστημονικού γνωμοδοτικού συμβουλίου του <i>Κέντρου Ευρωπαϊκής Οικονομικής Έρευνας</i> (ZEW, Mannheim (ανενεργό αυτή την περίοδο)

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Από το 2019	Μέλος της <i>Ακαδημίας Επιστημών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας</i>
Από το 2018	Μέλος της <i>Ακαδημίας Επιστημών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Βραδεμβούργου</i>
2018	<i>Βραβείο Stolper</i> , Verein für Socialpolitik
2018	<i>Βραβείο του νομισματικού εργαστηρίου</i> «για συνεισφορές στη θεωρία των χρηματοπιστωτικών αγορών και τη ρύθμιση των τραπεζών, καθώς και για την ανάλυση των συστημικών χρηματοπιστωτικών κρίσεων»

2010	Βραβείο καλύτερης διδασκαλίας, Τμήμα οικονομικών, Πανεπιστήμιο Γκέτε Φρανκφούρτης
2000	Βραβείο καλύτερης διδασκαλίας, Τμήμα οικονομικών, Πανεπιστήμιο Mannheim
1993 – 1998	Υποτροφία του Γερμανικού εθνικού ακαδημαϊκού ιδρύματος («Studienstiftung des Deutschen Volkes»)

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ γερμανικά (φυσική ομιλήτρια), αγγλικά (άπταιστα), γαλλικά (πολύ καλά), ρωσικά (στοιχειώδεις επίπεδο)

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

«Asset Price Bubbles and Systemic Risk», με τους Markus K. Brunnermeier και Simon Rother, *Review of Financial Studies*, προσεχώς.

«Foreign banks, financial crises and economic growth in Europe», με τον Christian Seckinger, *Journal of International Money and Finance*, 2019, 95, 70-94.

«A new IV approach for estimating the efficacy of macroprudential measures», με τους Niklas Gadatsch και Lukas Mann, *Economics Letters*, 2018, 168, 107-109.

«Financial Sector Reform After the Crisis: Has Anything Happened?», με τους Alexander Schäfer και Beatrice Weder di Mauro, *Review of Finance*, 2016, 20(1), 77-125.

«Financial Integration and Growth – Why Is Emerging Europe Different?», με τους Christian Friedrich και Jeromin Zettelmeyer, *Journal of International Economics*, 2013, 89, 522-538.

«Competition, Risk-Shifting, and Public Bail-out Policies», με τους Reint Gropp και Hendrik Hakenes, *Review of Financial Studies*, 2011, 24(6), 2084-2120.

«Bank Size and Risk-Taking under Basel II», με τον Hendrik Hakenes, *Journal of Banking and Finance*, 2011, 35, 1436-1449.

«The Threat of Capital Drain: A Rationale for Regional Public Banks?», με τον Hendrik Hakenes, *Journal of Institutional and Theoretical Economics*, 2010, 166(4), 662-689.

«How Do Official Bailouts Affect the Risk of Investing in Emerging Markets?», με τους Giovanni dell'Ariccia και Jeromin Zettelmeyer, *Journal of Money, Credit, and Banking*, 38(7), Οκτώβριος 2006, 1689-1714.

«Liquidity and Contagion: The Crisis of 1763», με τον Hyun Song Shin, *Journal of the European Economic Association*, 2(6), Δεκέμβριος 2004, 929-968.

«The German Twin Crisis of 1931», *Journal of Economic History*, 64(3), Σεπτέμβριος 2004, 822-871.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

Target-Salden, Leistungsbilanzsalden, Geldschöpfung, Banken und Kapitalmärkte [Ισοζύγια, Ισοζύγια Τρεχουσών Συναλλαγών, Δημιουργία Χρήματος, Τράπεζες και Κεφαλαιαγορές], με τον Martin Hellwig, *Wirtschaftsdienst*, 99(9), 2019, 632–640.

Verursachen Target-Salden Risiken für die Steuerzahler? [Δημιουργούν τα ισοζύγια κινδύνους για τους φορολογούμενους;], με τον Martin Hellwig, *Wirtschaftsdienst*, 99(8), 2019, 553–561.

Completing Europe's Banking Union means breaking the bank-sovereign vicious circle, με τον Nicolas Véron, στήλη VoxEU, 16 Μαΐου 2018, διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://www.voxeu.org>.

Breaking the stalemate on European deposit insurance, με τον Nicolas Véron, στήλη VoxEU, 6 Απριλίου 2018, διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://www.voxeu.org>.

Reconciling risk sharing with market discipline: A constructive approach to euro area reform, με τους Agnès Bénassy-Quéré, Markus K. Brunnermeier, Henrik Enderlein, Emmanuel Farhi, Marcel Fratzscher, Clemens Fuest, Pierre-Olivier Gourinchas, Philippe Martin, Jean Pisani-Ferry, Hélène Rey, Nicolas Véron, Beatrice Weder di Mauro, Jeromin Zettelmeyer, *CEPR Policy Insight No. 91*.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ κ. ISABEL SCHNABEL ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

A. Προσωπική και επαγγελματική διαδρομή

1. Παρακαλούμε να επισημάνετε τις κύριες πτυχές των επαγγελματικών σας δεξιοτήτων σε νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και επιχειρηματικά θέματα και τις κύριες πτυχές της ευρωπαϊκής και διεθνούς πείρας σας.

Είμαι καθηγήτρια Χρηματοοικονομικών από το 2007, πρώτα στο Πανεπιστήμιο του Mainz και μέχρι σήμερα στο Πανεπιστήμιο της Βόννης. Η έρευνά μου ανέκαθεν συνδεόταν στενά με νομισματικά και χρηματοπιστωτικά θέματα.

Μεταξύ πολλών άλλων, έχω ασχοληθεί με τα αίτια και την αντιμετώπιση των χρηματοπιστωτικών κρίσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα των τραπεζών που είναι πολύ μεγάλες για να χρεοκοπήσουν και τις επιπτώσεις για τη ρύθμιση των τραπεζών. Επιπλέον, ανέλυσα την εμφάνιση και τις συνέπειες του φαινομένου της χρηματοπιστωτικής «φούσκας» και έδειξα τον τρόπο με τον οποίο οι αδυναμίες του χρηματοπιστωτικού τομέα συμβάλλουν στα τρωτά σημεία που απορρέουν από τις φούσκες στις τιμές των περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, εξέτασα τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι κεντρικές τράπεζες, καθώς και οι μακροπροληπτικές πολιτικές στην αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής «φούσκας». Άλλες δημοσιεύσεις εξετάζουν την ενίσχυση των χρηματοπιστωτικών διαταραχών εξαιτίας της εκποίησης περιουσιακών στοιχείων σε πολύ χαμηλή τιμή και τον τρόπο με τον οποίο οι κεντρικές τράπεζες μπορούν να αντιμετωπίσουν αυτή την ανεπιθύμητη δυναμική της αγοράς. Ένας άλλος τομέας της έρευνάς μου εξετάζει τον αντίκτυπο της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης στην οικονομική ανάπτυξη. Μία από τις δημοσιεύσεις μου επισήμαινε την οικονομική ζημία που προκλήθηκε από την κατάρρευση της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης κατά την κρίση της ζώνης του ευρώ. Τέλος, μέρος της έρευνάς μου επικεντρώθηκε σε θέματα που συνδέονται στενά με την Τραπεζική Ένωση, όπως οι παράγοντες που καθορίζουν τον δεσμό μεταξύ κρατών και τραπεζών και ο αντίκτυπος των καθεστώτων εξυγίανσης των τραπεζών στον συστημικό κίνδυνο.

Το έργο μου ήταν τόσο θεωρητικό όσο και εμπειρικό, με μεγαλύτερη έμφαση στο δεύτερο. Μέρος της εργασίας μου επικεντρώθηκε σε ιστορικά επεισόδια, με αναφορές έως και στον 17ο αιώνα, όπου εξέτασα, για παράδειγμα, τον ρόλο των πρώτων τραπεζών και των κεντρικών τραπεζών για τη νομισματική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η έρευνά μου, στην οποία έχω συνεργαστεί με πολλούς εθνικούς και διεθνείς ερευνητές, έχει δημοσιευθεί σε διεθνώς αναγνωρισμένα επιστημονικά περιοδικά και έχει λάβει σημαντική ακαδημαϊκή χρηματοδότηση από τρίτους, όπως μέσω της ομάδας αριστείας ECONtribute – Αγορές & Δημόσια πολιτική, η οποία χρηματοδοτείται από το Γερμανικό Ίδρυμα Έρευνας στο πλαίσιο της Γερμανικής στρατηγικής για την αριστεία.

Επιπλέον, απέκτησα πολλή πολιτική εμπειρία μέσω της συμμετοχής μου στο Γερμανικό συμβούλιο οικονομικών εμπειρογνομόνων, του βασικού ανεξάρτητου οικονομικού συμβουλευτικού οργάνου της γερμανικής κυβέρνησης, στο οποίο είμαι μέλος από το 2014. Υπό την ιδιότητα αυτή, εργάστηκα εντατικά σε θέματα που σχετίζονται με τη χρηματοπιστωτική και νομισματική σταθερότητα, ιδίως τη μεταρρύθμιση της αρχιτεκτονικής

της ζώνης του ευρώ (Τραπεζική Ένωση, Ένωση Κεφαλαιαγορών και μεταρρύθμιση του ΕΜΣ). Για παράδειγμα, έχουμε αναπτύξει προτάσεις σχετικά με τον τρόπο ρύθμισης των κρατικών ανοιγμάτων, οι οποίες φαίνεται να αποτελούν ένα από τα βασικά συστατικά μιας δέσμης που οδηγεί στην ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Άλλα θέματα αφορούσαν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν ο γερμανικός και ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που οφείλονται στις διαρθρωτικές αλλαγές στην πορεία της ψηφιοποίησης.

Υπήρξα μέλος πολλών άλλων επιτροπών στον τομέα της νομισματικής και χρηματοπιστωτικής οικονομικής. Από το 2015, είμαι μέλος και από το 2019 αντιπρόεδρος της συμβουλευτικής επιστημονικής επιτροπής (ASC) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ). Υπό την ιδιότητά μου αυτή, ήμουν μέλος της ειδικής ομάδας για τα χαμηλά επιτόκια και μία από τους συντάκτες της πρόσφατα δημοσιευθείσας έκθεσης της ASC η οποία ασχολείται με την (ενδεχομένως υπέρμετρη) πολυπλοκότητα του χρηματοπιστωτικής ρύθμισης. Από την 1η Ιανουαρίου 2016 είμαι μέλος και από το 2017 αναπληρώτρια πρόεδρος του επιστημονικού γνωμοδοτικού συμβουλίου του Κέντρου Ερευνητικών Δεδομένων και Υπηρεσιών (RDSC) της Deutsche Bundesbank. Από το 2008 είμαι μέλος και από το 2016 πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής (Fachbeirat) της γερμανικής αρχής χρηματοπιστωτικής εποπτείας, BaFin (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht). Μέσω αυτών και άλλων δραστηριοτήτων είχα τη δυνατότητα να οικοδομήσω ένα ευρύ δίκτυο στον τομέα των κεντρικών τραπεζών και της εποπτείας σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής.

Έχω επίσης συμβάλει σε πολυάριθμες δημοσιεύσεις σχετικά με την πολιτική. Θα ήθελα να τονίσω τη συμμετοχή μου στην γαλλογερμανική γερμανική «έκθεση 7 συν 7», η οποία προτείνει ένα ευρύ σύνολο μεταρρυθμίσεων της ζώνης του ευρώ και έγινε ευνοϊκά δεκτή τόσο από πανεπιστημιακούς όσο και από υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής. Η έκθεση αυτή υπογραμμίζει τη δέσμευσή μου για την Ευρώπη, που εμφανίζεται επίσης σε πολλές άλλες δημοσιεύσεις μου που σχετίζονται με την πολιτική. Για παράδειγμα, ανέπτυξα ένα μοντέλο για την ευρωπαϊκή ασφάλιση καταθέσεων (από κοινού με τον Nicolas Véron). Στο φως των προηγούμενων εργασιών μου σχετικά με ευρωπαϊκά θέματα, διορίστηκα πρόσφατα ως μέλος και εξελέγην Συμπρόεδρος του γαλλογερμανικού Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων, το οποίο ιδρύθηκε βάσει της Συνθήκης του Άαχεν από τη γαλλική και τη γερμανική κυβέρνηση.

Έχω λάβει μια σειρά βραβείων για το επιστημονικό και πολιτικό έργο μου, ανάμεσα στα οποία θα μπορούσα να αναφέρω ότι είμαι μέλος της Ακαδημίας Επιστημών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, καθώς και της Ακαδημίας Επιστημών και Ανθρωπιστικών Επιστημών της Βόρειας Ρηνανίας–Βεστφαλίας, το Βραβείο Stolper της Verein für socialpolitik (Ένωση γερμανόφωνων οικονομολόγων) για τη συμβολή μου στην οικονομική πολιτική μέσω της έρευνάς μου και το βραβείο του Νομισματικού Εργαστηρίου, το οποίο είναι ένα ετήσιο βραβείο για ξεχωριστά επιστημονικά ή πρακτικά επιτεύγματα στον νομισματικό τομέα.

Ανέκαθεν συμμετείχα ενεργά στον δημόσιο διάλογο, γεγονός που αντικατοπτρίζεται σε πολυάριθμες συνεντεύξεις και άρθρα εφημερίδων, ενώ έχω επίσης δραστήριο λογαριασμό στο Twitter. Πρόσφατα, κατετάγην ως η πιο σημαντική γυναίκα οικονομολόγος στον γερμανόφωνο χώρο από τη γερμανική εφημερίδα FAZ. Το σημαντικότερο, ανέκαθεν ήμουν

δεκτική σε πειστικά επιχειρήματα, ενώ παράλληλα υπερασπιζόμουν τις απόψεις που έκρινα σκόπιμο.

2. Έχετε επιχειρηματικές ή χρηματοοικονομικές συμμετοχές ή οποιεσδήποτε άλλες δεσμεύσεις που ενδεχομένως θα συγκρούονταν με τα μελλοντικά σας καθήκοντα, και υπάρχουν κάποιοι άλλοι σημαντικοί προσωπικοί ή άλλης φύσεως παράγοντες που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη από το Κοινοβούλιο σε σχέση με το διορισμό σας;

Όχι.

3. Ποιοι θα είναι οι κατευθυντήριοι στόχοι που θα επιδιώξετε κατά τη διάρκεια της θητείας σας στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα;

Κύριος στόχος μου είναι να εκπληρώσω την εντολή της ΕΚΤ για σταθερότητα των τιμών, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας. Ένας δεύτερος στόχος θα ήταν να συμβάλω στην προώθηση μιας νοοτροπίας διεξοδικής και βασιζόμενης σε δεδομένα ανάλυσης, η οποία να επιδρά στη νομισματική πολιτική και να τη βελτιώνει και παράλληλα να εξετάσω νέες εξελίξεις, όπως η ψηφιακή αλλαγή ή η αλλαγή του κλίματος. Μια τέτοια προσέγγιση θα ήταν χρήσιμη στην επικείμενη αναθεώρηση του πλαισίου της νομισματικής πολιτικής. Τέλος, θα καταβάλω κάθε δυνατή προσπάθεια για την καλύτερη προβολή των πολιτικών της ΕΚΤ στο κοινό, προκειμένου να κατανοούν καλύτερα οι πολίτες τις αποφάσεις και το σκεπτικό της ΕΚΤ, ενώ παράλληλα θα παραμείνω ανοιχτή στην κριτική.

B. Νομισματική πολιτική της ΕΚΤ

4. Κατά τη γνώμη σας, πώς πρέπει να ασκεί τη νομισματική της πολιτική η ΕΚΤ κατά τις τρέχουσες μακροοικονομικές συνθήκες; Πώς βλέπετε τις επιδόσεις της ΕΚΤ όσον αφορά την επίτευξη του πρωταρχικού της στόχου για διατήρηση της σταθερότητας των τιμών; Το Γερμανικό Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων υποστηρίζει μια «μετεξέλιξη της νομισματικής πολιτικής» από το 2017. Ποια είναι η γνώμη σας; Μπορείτε να διευκρινίσετε αυτή την αλλαγή πορείας;

Κατά τα τελευταία 20 έτη, η ΕΚΤ σημείωσε μεγάλη επιτυχία όσον αφορά την επίτευξη του πρωταρχικού της στόχου για σταθερότητα των τιμών. Στην πράξη, το μέσο ποσοστό πληθωρισμού βάσει του ΕνΔΤΚ ήταν 1,7 % κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το οποίο είναι σε γενικές γραμμές σύμφωνο με ποσοστό πληθωρισμού κάτω, αλλά πλησίον του 2 τοις εκατό. Αυτό είναι αξιοσημείωτο διότι πρόκειται για μια δύσκολη περίοδο που περιλαμβάνει τις μεγαλύτερες χρηματοπιστωτικές κρίσεις που βιώσαμε μετά την εποχή της Μεγάλης Ύφεσης. Η κυριότερη απειλή κατά την εν λόγω χρονική περίοδο δεν ήταν ο υπερβολικός πληθωρισμός, όπως είχαν αρχικά φοβηθεί ορισμένοι, αλλά μάλλον αποπληθωριστικές πιέσεις μετά τις χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Η αποφασιστική πολιτική της ΕΚΤ μπόρεσε να αποτρέψει αυτούς τους αποπληθωριστικούς κινδύνους. Όταν τα επιτόκια έφτασαν στο «μηδενικό κατώτερο όριο», η ΕΚΤ αναγκάστηκε να καταφύγει σε μια «μη συμβατική νομισματική πολιτική», η οποία συνολικά αποδείχθηκε ιδιαίτερα επιτυχής. Όλα αυτά τα χρόνια, η πολιτική της ΕΚΤ καθοδηγήθηκε από την εντολή της και παρέμεινε σταθερά μέσα στα όρια της εντολής της. Η έρευνα έδειξε ότι η πολιτική της ΕΚΤ έχει συμβάλει όχι μόνο στην αύξηση του πληθωρισμού αλλά και στην αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης και στη μείωση

της ανεργίας.

Η σημερινή κατάσταση χαρακτηρίζεται από μια παγκόσμια κάμψη, που συνδέεται με την αυξανόμενη αβεβαιότητα ως προς την αντιμετώπιση της εμπορικής σύγκρουσης και το επικείμενο Μπρέξιτ. Η επιβράδυνση οφείλεται στην αδυναμία της βιομηχανίας και στη μείωση της επενδυτικής ζήτησης. Κατά συνέπεια, η ανάπτυξη στη ζώνη του ευρώ επιβραδύνθηκε επίσης. Μέχρι στιγμής, σε πολλές χώρες, η ανάπτυξη στον τομέα των υπηρεσιών παραμένει σταθερή, ενώ η αύξηση της κατανάλωσης και η αγορά εργασίας είναι εύρωστες. Ωστόσο, υπάρχει κίνδυνος η αδυναμία του μεταποιητικού τομέα να μεταδοθεί και σε άλλα τμήματα της οικονομίας, μειώνοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, την κατανάλωση και τις επενδύσεις.

Δεδομένου ότι η ΕΚΤ έχει δεσμευτεί να διατηρεί τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ, πρέπει να παρακολουθεί αυτές τις εξελίξεις πολύ προσεκτικά. Οι πληθωριστικές πιέσεις είναι υποτονικές και η τρέχουσα οικονομική ανάπτυξη μπορεί να αυξήσει περαιτέρω τις υφεσιακές πιέσεις. Οι τρέχουσες προβολές για τα επόμενα δύο έτη δείχνουν ότι ο πληθωρισμός εξακολουθεί να μην είναι σύμφωνος με τον στόχο της ΕΚΤ. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να απαιτείται μια διευκολυντική νομισματική πολιτική. Ταυτόχρονα, πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά οι παρενέργειες ώστε να εξασφαλίζεται ότι η ισορροπία μεταξύ των θετικών αποτελεσμάτων και παρενεργειών παραμένει με θετικό πρόσημο.

Οι οικονομικές προοπτικές του Γερμανικού Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων για το 2017 και το 2018 ήταν πολύ διαφορετικές από την κατάσταση που αντιμετωπίζουμε σήμερα. Την εποχή εκείνη, το Γερμανικό Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων προέβλεπε σημαντική άνοδο των τιμών καταναλωτή στο άμεσο μέλλον. Η πρόβλεψη για τον πληθωρισμό της ζώνης του ευρώ το 2017 αυξήθηκε κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ Νοεμβρίου 2016 και Μαρτίου 2017, από 1,3 % σε 1,9 %.

Λόγω της σημαντικής επιβράδυνσης της δυναμικής της ανάπτυξης στη ζώνη του ευρώ, αυτή η επιτάχυνση της δυναμικής των τιμών δεν πραγματοποιήθηκε. Αυτό έχει επίσης αναγνωριστεί από το Γερμανικό Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων στην τελευταία έκθεσή του του Νοεμβρίου 2019. Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν σκόπιμη η αλλαγή της νομισματικής πολιτικής σε αυτό το στάδιο. Οι κανόνες νομισματικής πολιτικής (όπως ο συμβατικός κανόνας Taylor) που παρουσίασε το Γερμανικό Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων θα πρέπει να νοούνται ως θετικές και όχι ως κανονιστικές έννοιες. Ειδικότερα, η εκτίμηση αυτών των κανόνων βασίζεται σε μια σταθερή υποκείμενη δομή. Εάν υπάρχει διαρθρωτική διακοπή στις υποκείμενες σειρές, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι κανόνες για να κριθεί κατά πόσον η τρέχουσα πολιτική είναι κατάλληλη.

Το Γερμανικό Συμβούλιο έχει τονίσει τις πιθανές παρενέργειες της νομισματικής πολιτικής, οι οποίες συζητήθηκαν επίσης στο Διοικητικό Συμβούλιο διότι ενδέχεται να επηρεάσουν τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Ένα παράδειγμα είναι οι δυνητικές παρενέργειες στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η παρατεταμένη περίοδος χαμηλών επιτοκίων επηρεάζει τις τιμές των ακινήτων και το ΕΣΣΚ έχει εκδώσει προειδοποιήσεις και συστάσεις προς ορισμένα κράτη μέλη λόγω ενδεχόμενων υπερβολών στην αγορά ακινήτων κατοικίας. Τα τρωτά σημεία αυτού του είδους πρέπει κατά κύριο λόγο να αντιμετωπίζονται από τις μακροπροληπτικές πολιτικές, οι οποίες μπορούν επίσης να προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε χώρα. Επιπλέον, οι υπερβολικές αποτιμήσεις, ιδίως σε μητροπολιτικές

περιοχές, αντικατοπτρίζουν επίσης τη μετανάστευση σε μεγάλες πόλεις και την ανεπαρκή προσφορά κατοικιών. Ως εκ τούτου, απαιτείται πολύ ευρύτερη πολιτική απάντηση, συμπεριλαμβανομένης της μακροπροληπτικής και της στεγαστικής πολιτικής.

5. Ποια είναι η γνώμη σας σχετικά με τη δέσμη κινήτρων που αποφάσισε το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ στις 12 Σεπτεμβρίου και σχετικά με την απόφαση για τον προσανατολισμό προσδοκιών; Πώς βλέπετε τον τρόπο με τον οποίο ελήφθη η απόφαση αυτή, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τη δημόσια αντίθεση που εκφράστηκε από ορισμένα μέλη του Συμβουλίου της ΕΚΤ μετά την απόφαση; Γενικότερα, πώς βλέπετε τον τρόπο με τον οποίο έχουν ληφθεί οι αποφάσεις νομισματικής πολιτικής στο παρελθόν και θεωρείτε ότι αυτός θα πρέπει να αλλάζει και, εάν ναι, πώς;

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο αντανakλούν την επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης που παρατηρήθηκε τους τελευταίους μήνες. Λόγω της χαμηλότερης πληθωριστικής πίεσης, οι εν λόγω αποφάσεις μπορούν να δικαιολογηθούν από τα τρέχοντα δεδομένα για τον πληθωρισμό, καθώς και από τις προοπτικές για τον πληθωρισμό μεσοπρόθεσμα, οι οποίες δεν συγκλίνουν ακόμη προς τον στόχο του κάτω από το 2% αλλά πλησίον αυτού.

Οι αποφάσεις αντικατοπτρίζουν επίσης τη δυσκολία της διατήρησης της νομισματικής ώθησης όταν τα επιτόκια προσεγγίζουν το πραγματικό χαμηλότερο όριο. Η αποφασισθείσα δέσμη μέτρων αναμένεται να είναι σε θέση να παράσχει περαιτέρω στήριξη στον πραγματικό τομέα μέσω της διατήρησης ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης. Ο προσανατολισμός προσδοκιών προσαρμόστηκε έξυπνα, συνδέοντας άμεσα τα μελλοντικά μέτρα με τις προβλέψεις για τον πληθωρισμό, γεγονός που παρέχει μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τη λειτουργία της ΕΚΤ και διευκολύνει τους φορείς της αγοράς να προβλέπουν τον τρόπο με τον οποίο η ΕΚΤ πρόκειται να ανταποκρίνεται στις αλλαγές των υποκείμενων δεδομένων. Οι αποφάσεις σχετικά με τα επιτόκια συζητούνται στην επόμενη ερώτηση.

Από όσα δημοσιεύτηκαν στα μέσα ενημέρωσης, συμπεραίνω ότι το Διοικητικό Συμβούλιο συμφώνησε ομόφωνα ότι μια διευκολυντική νομισματική πολιτική είναι αναγκαία στην παρούσα κατάσταση. Συμφωνώ πλήρως με την άποψη αυτή. Ωστόσο, υπήρξαν διαφορές απόψεων όσον αφορά συγκεκριμένα μέσα νομισματικής πολιτικής, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη να επαναρχίσουν οι αγορές περιουσιακών στοιχείων. Οι διαφωνίες αυτές αντανakλούν τη εγγενώς δυσχερή κατάσταση μάλλον και όχι κάποια προβλήματα στην πορεία της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Πράγματι, αντιμετωπίζω πολύ θετικά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Αντιλαμβάνομαι ότι οι αποφάσεις ελήφθησαν σύμφωνα με τους κανόνες αφού όλοι, συμπεριλαμβανομένων των μελών του Συμβουλίου χωρίς δικαίωμα ψήφου, είχαν τη δυνατότητα να εκφραστούν.

6. Πώς αξιολογείτε τις επιπτώσεις των χαμηλών επιτοκίων; Το Γερμανικό Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων προειδοποίησε συχνά για τις πληθωριστικές πιέσεις λόγω της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και συνέστησε αυξήσεις των επιτοκίων. Πώς εξηγείτε το ότι οι πληθωριστικές πιέσεις δεν υλοποιήθηκαν και ποιες συνέπειες αντλείτε από αυτές τις αντίθετες στην πραγματικότητα προβλέψεις;

Συνολικά, η εμπειρία από τα χαμηλά, ακόμη και αρνητικά επιτόκια στη ζώνη του ευρώ

φαίνεται να ήταν θετική. Η μετάδοση των επιτοκίων πολιτικής στις συνθήκες χρηματοδότησης φαίνεται να έχει λειτουργήσει ομαλά, με οφέλη για την οικονομία.

Τα χαμηλά επιτόκια, ωστόσο, προκαλούν ανησυχίες στον πληθυσμό που φοβάται ότι τα χαμηλά αυτά επιτόκια θέτουν σε κίνδυνο την ικανότητά τους να αποταμιεύουν, ιδίως για το γήρας. Πράγματι, τα χαμηλά επιτόκια αντικατοπτρίζουν μακροπρόθεσμες υποκείμενες τάσεις, όπως οι γηράσκουσες κοινωνίες και η στροφή προς τομείς μικρότερης έντασης κεφαλαίου, και δεν μπορούν να αποδοθούν μόνο στη νομισματική πολιτική. Σε κάθε περίπτωση, η αύξηση των επιτοκίων πολιτικής της ΕΚΤ δύσκολα θα συνέβαλλε στη βελτίωση της κατάστασης των πολιτών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί προσεκτικά τις αρνητικές παρενέργειες και έχει δείξει ότι είναι πρόθυμο να τις αντιμετωπίσει. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να εξεταστεί η απόφαση της ΕΚΤ να εισαγάγει ένα σύστημα βαθμίδων για τους τόκους επί των αποθεματικών, δεδομένου ότι μειώνει την επιβάρυνση των τραπεζών από την κατοχή περίσσειας αποθεματικών με αρνητικά επιτόκια στην κεντρική τράπεζα.

Η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει δείξει ότι το μηδενικό πραγματικό κατώτερο όριο είναι χαμηλότερο από ένα μηδενικό ονομαστικό επιτόκιο. Ωστόσο, μπορεί να υπάρχει επιτόκιο κάτω από το οποίο η νομισματική πολιτική μπορεί να καθίσταται λιγότερο αποτελεσματική. Αυτό αντικατοπτρίζει τις δυνητικά αρνητικές παρενέργειες των χαμηλών και αρνητικών επιτοκίων στην κερδοφορία των τραπεζών, οι οποίες ενδέχεται να περιορίζουν τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στην πραγματική οικονομία. Φυσικά, αυτές οι επιπτώσεις εξαρτώνται επίσης από το κατά πόσον τα αρνητικά επιτόκια μπορούν να μετακυλισθούν στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, γεγονός που φαίνεται δύσκολο, ιδίως για τους πελάτες λιανικής. Γενικά, η αποδοτικότητα ενδέχεται να επηρεαστεί περισσότερο από την κλίση της καμπύλης αποδόσεων παρά από το επίπεδο των επιτοκίων. Επιπλέον, η κερδοφορία των τραπεζών είναι πιθανό να επωφελείται από μικρότερο αριθμό αθετήσεων δανείων λόγω ευνοϊκότερου οικονομικού περιβάλλοντος, όπως φαίνεται από την πρόσφατη έρευνα. Ενώ η κερδοφορία των τραπεζών δεν αποτελεί στόχο της νομισματικής πολιτικής, ένας μη κερδοφόρος τραπεζικός τομέας μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για τη νομισματική μετάδοση.

Οι προοπτικές για το 2017 και το 2018 – όταν το Γερμανικό Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων τάχθηκε υπέρ του να τερματιστούν νωρίτερα οι αγορές περιουσιακών στοιχείων και του να επικοινωνηθεί μια στρατηγική ομαλοποίησης– ήταν πολύ διαφορετικές από σήμερα. Την περίοδο εκείνη, η αύξηση της παραγωγής βρισκόταν στο δυνητικό επίπεδο ή, ενδεχομένως, ακόμη και πάνω από αυτό. Με την πάροδο του χρόνου, αυτό θα μπορούσε να έχει ενθαρρύνει μια πιο εύρωστη δυναμική των τιμών καταναλωτή, η οποία, εάν είχε αποδειχθεί βιώσιμη και μακροχρόνια, θα δικαιολογούσε επίσης σε κάποιο στάδιο τη σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής. Ας σημειωθεί, ωστόσο, ότι το Γερμανικό Συμβούλιο δεν τάχθηκε υπέρ της αύξησης των επιτοκίων εκείνη τη χρονική στιγμή. Απλώς εξέφρασε τον φόβο μήπως, στο μέλλον, οι αυξήσεις αυτές πραγματοποιηθούν πολύ αργά. Οι προβλέψεις του Γερμανικού Συμβουλίου για τον πληθωρισμό ήταν, σε γενικές γραμμές, στο ίδιο μήκος κύματος με άλλες προβλέψεις, συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων της ΕΚΤ.

Υπό το πρίσμα του διορισμού μου, απέιχα από την υπογραφή των τμημάτων της τελευταίας έκθεσης που αφορούσαν τη νομισματική πολιτική. Πρέπει να σημειωθεί ότι η έκθεση αυτή τη φορά δεν τάχθηκε υπέρ της ομαλοποίησης. Ωστόσο, το Γερμανικό Συμβούλιο δεν ήταν υπέρ

της επανέναρξης της αγοράς περιουσιακών στοιχείων.

7. Είκοσι χρόνια μετά την εισαγωγή του ευρώ, πιστεύετε ότι έχει έρθει η ώρα να πραγματοποιηθεί επανεξέταση του πλαισίου νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ;

Από την έναρξη του ευρώ έως σήμερα, το πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ έχει αποδειχθεί πολύ επιτυχημένο. Η ΕΚΤ κατόρθωσε να διατηρήσει τον στόχο της σταθερότητας των τιμών σε καιρούς βαθιάς κρίσης, κατακερματισμού της αγοράς και χρεοκοπιών τραπεζών. Ωστόσο, τα τελευταία είκοσι χρόνια, η μακροοικονομική και η νομισματική πολιτική έχουν εξελιχθεί αρκετά. Η νομισματική εργαλειοθήκη έχει επεκταθεί για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της νομισματικής πολιτικής κοντά στο μηδενικό κατώτατο όριο. Ενώ το υφιστάμενο πλαίσιο είναι επιτυχές στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ, η βαθμονόμηση των μέσων έχει γίνει πιο δύσκολη.

Η προηγούμενη επανεξέταση του πλαισίου νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ πραγματοποιήθηκε το 2003. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να διενεργηθεί συνολική επανεξέταση, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι οι νομισματικές λειτουργίες της ΕΚΤ μπορούν να επιτύχουν τον στόχο της σταθερότητας των τιμών με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ως εκ τούτου, υποστηρίζω πλήρως την πρόθεση της Christine Lagarde να δρομολογήσει μια στρατηγική επανεξέταση στο εγγύς μέλλον και θα είμαι ευτυχής να συμβάλω σε αυτήν. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι η επανεξέταση αυτή πρέπει να βασίζεται σε προσεκτική αξιολόγηση των προηγούμενων μέτρων νομισματικής πολιτικής υπό το πρίσμα της ικανότητάς τους να συμβάλλουν στην εκπλήρωση της εντολής. Αυτή θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ανάλυση των πιθανών παρενεργειών που ενδέχεται να επηρεάσουν τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής.

Ως μέλος της εκτελεστικής επιτροπής, θα χαρώ να συζητήσω ανοιχτά τα θέματα αυτά στο Διοικητικό Συμβούλιο και από κοινού με το προσωπικό της ΕΚΤ. Αυτό που έχει σημασία είναι οι οποιοσδήποτε αλλαγές στο πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής να οδηγούν πράγματι σε βελτίωση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι επιθυμητές κάποιες διευκρινίσεις. Γενικά, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η αξιοπιστία της κεντρικής τράπεζας μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά όταν ο επιχειρησιακός στόχος προσαρμόζεται σε μια στιγμή που είναι δύσκολο να επιτευχθεί. Ως εκ τούτου, τυχόν προσαρμογές θα πρέπει να πραγματοποιούνται με μεγάλη προσοχή και με βάση μια ισχυρή εμπειρική τεκμηρίωση.

8. Με ποιον τρόπο θα εξασφαλίσετε τη διαφάνεια σε σχέση με την εφαρμογή του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων (APP); Συμφωνείτε ότι θα μπορούσε να παρασχεθεί μεγαλύτερη διαφάνεια στο πρόγραμμα αγοράς τίτλων καλυπτόμενων από περιουσιακά στοιχεία (ABSPP) και το τρίτο πρόγραμμα αγοράς καλυμμένων ομολόγων (CBPP3);

Η διαφάνεια είναι ζωτικής σημασίας για κάθε πράξη κεντρικής τράπεζας και διασφαλίζει τη λογοδοσία, όπως ανέκαθεν αναγνωρίζεται από την ΕΚΤ. Ταυτόχρονα, η διασφάλιση του κατάλληλου βαθμού διαφάνειας αποτελεί πράξη εξισορρόπησης της ΕΚΤ.

Αφενός, περιορισμοί στη διαφάνεια δικαιολογούνται εφόσον υπάρχει κίνδυνος η διαφάνεια να περιορίσει την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής. Ειδικότερα, πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι χρηματοπιστωτικοί παράγοντες να προηγηθούν της κεντρικής τράπεζας, πράγμα που θα μπορούσε να συμβεί εάν δημοσιευθούν λεπτομερή στοιχεία

σχετικά με την κατοχή μεμονωμένων τίτλων.

Από την άλλη πλευρά, η ΕΚΤ θα πρέπει να παρέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των δράσεων της. Για τον λόγο αυτό, η ΕΚΤ εμφανίζει υψηλό βαθμό διαφάνειας όσον αφορά την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων (APP). Ειδικότερα, η ΕΚΤ δημοσιεύει στον ιστότοπό της τους μηνιαίους όγκους των αγορών, τις συνολικές συμμετοχές, καθώς και τις εξοφλήσεις, με ανάλυση ανά πρόγραμμα.

Συνολικά, κατά τη γνώμη μου, ο τρέχων βαθμός διαφάνειας αντικατοπτρίζει εύλογα τον συμβιβασμό μεταξύ της λογοδοσίας και των ανησυχιών σχετικά με τον περιορισμό της αποτελεσματικότητας της νομισματικής πολιτικής.

9. Ποια είναι η άποψή σας για τους κινδύνους που συνδέονται με το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων του επιχειρηματικού τομέα (CSPP); Πώς αξιολογείτε το γεγονός ότι αυτή τη στιγμή το μερίδιο του CSPP στην πρωτογενή αγορά αυξάνεται, ενώ ταυτόχρονα μειώνεται το μερίδιο του προγράμματος αγοράς τίτλων του δημόσιου τομέα στη δευτερογενή αγορά;

Από το 2016, η ΕΚΤ αγοράζει ομόλογα του ιδιωτικού, μη χρηματοπιστωτικού τομέα στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς ομολόγων του επιχειρηματικού τομέα (CSPP). Συνολικά, το πρόγραμμα CSPP έχει ως στόχο να βελτιώσει τους όρους χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις στη ζώνη του ευρώ πιο άμεσα, έτσι ώστε να υπάρξει αντίκτυπος στις επενδύσεις και, κατά συνέπεια, στην πραγματική οικονομία.

Οι αγορές πραγματοποιούνται τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή αγορά, βάσει ορισμένων κριτηρίων επιλεξιμότητας, μεταξύ των οποίων όρια στο μερίδιο εκδόσεων και εκδοτών. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι αγοράζονται μόνο περιουσιακά στοιχεία με επαρκή πιστοληπτική ποιότητα.

Σύμφωνα με τους όρους της αγοράς, το μερίδιο αγορών στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά και σε όλα τα μέσα της ΕΚΤ μπορεί να ποικίλλει. Οι διακυμάνσεις αυτές αντανακλούν την ευελιξία που απαιτείται για την ομαλή εφαρμογή του προγράμματος APP, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους που αφορούν τη ρευστότητα της αγοράς και τα μοτίβα έκδοσης. Η προσαρμογή του χαρτοφυλακίου για όλα τα μέσα πολιτικής και τις δικαιοδοσίες στις παραμέτρους του προγράμματος πρέπει να είναι σταδιακή προκειμένου να διασφαλιστούν ομαλές συνθήκες της αγοράς. Αυτές οι διακυμάνσεις δεν υποδηλώνουν αλλαγή στη βαθμονόμηση του προγράμματος APP: η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι μπορεί να συνεχίσει τις καθαρές αγορές της για μεγάλο χρονικό διάστημα εντός των σημερινών παραμέτρων του προγράμματος.

Ωστόσο, από την πλευρά του προγράμματος CSPP, υπάρχει ο κίνδυνος να δοθεί προτεραιότητα σε ορισμένες επιχειρήσεις έναντι άλλων, ιδίως σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις έναντι των μικρότερων. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ διασφαλίζει ότι θα αγοράζει ένα ευρύ φάσμα εταιρικών ομολόγων, συμπεριλαμβανομένων μικρότερων εκδοτών. Ωστόσο, οι μικρότερες επιχειρήσεις συνήθως δεν εκδίδουν ομόλογα. Υπάρχουν, όμως, στοιχεία που δείχνουν ότι τα θετικά αποτελέσματα για το κόστος χρηματοδότησης έχουν δευτερογενείς επιπτώσεις στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Γενικά, το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος CSPP εξαρτάται από τον ρόλο της χρηματοδότησης της αγοράς για τις επιχειρήσεις στη ζώνη του ευρώ. Δεδομένου του σχετικά μικρού ρόλου των ομολόγων για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων, το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος CSPP είναι επίσης περιορισμένο.

10. Πώς μπορεί κατά την άποψή σας η ΕΚΤ να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη, την οικολογική μετάβαση και την πλήρη απασχόληση, σε πλήρη συμμόρφωση με τον πρωταρχικό στόχο της να διατηρεί τη σταθερότητα των τιμών; Υπάρχουν, κατά την άποψή σας, ενδεχόμενα πρόσθετα μέτρα νομισματικής πολιτικής που θα βελτίωναν τον θετικό αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία;

Ενώ η πολιτική της ΕΚΤ πρέπει να καθοδηγείται πρωτίστως από τον πρωταρχικό της στόχο για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 127 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το ίδιο άρθρο προσθέτει ότι, «με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Ένωση με σκοπό να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Ένωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Γενικά, μια νομισματική πολιτική που προωθεί τη σταθερότητα των τιμών είναι επίσης πιθανό να στηρίζει την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση. Η δημιουργία εκατομμυρίων θέσεων εργασίας στη ζώνη του ευρώ τα τελευταία χρόνια δεν θα ήταν δυνατή χωρίς τις πολιτικές της ΕΚΤ. Η εξαιρετικά χαλαρή νομισματική πολιτική της ΕΚΤ ενίσχυσε τις καταναλωτικές δαπάνες και τις ιδιωτικές επενδύσεις στη ζώνη του ευρώ, προωθώντας έτσι την οικονομική ανάπτυξη και μειώνοντας την ανεργία. Τα μέτρα νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο συνέβαλαν περαιτέρω στην εξασφάλιση πολύ ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης. Ως εκ τούτου, τα μέτρα της ΕΚΤ εξακολουθούν να ωφελούν την πραγματική οικονομία.

Η ΕΚΤ αναπτύσσει επί του παρόντος τις απόψεις της σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να στηρίξει τις πολιτικές για το κλίμα. Για τον σκοπό αυτό, συμμετέχει στο Δίκτυο για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (NGFS), το οποίο αποτελεί συνεργασία ενός μεγάλου ομίλου κεντρικών τραπεζών, εποπτικών αρχών και διεθνών οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτής της ομάδας, η ΕΕ αναπτύσσει τις απόψεις της σχετικά με σχετικές πτυχές της κλιματικής αλλαγής και τον τρόπο με τον οποίο η κεντρική τράπεζα και οι εποπτικές πολιτικές μπορούν να προσαρμόζονται στην κλιματική αλλαγή αλλά και να συμβάλλουν στην άμβλυνσή της. Δεδομένου ότι οι εργασίες αυτές φαίνεται ότι βρίσκονται ακόμη στα σπάργανα, προσβλέπω στη συμμετοχή μου στη συζήτηση αυτή.

Μολονότι στο παρόν στάδιο ο προβληματισμός στο πλαίσιο των κεντρικών τραπεζών φαίνεται να εστιάζεται περισσότερο στην παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή, η νομισματική πολιτική της ΕΚΤ αντιμετωπίζει το ζήτημα του τρόπου ενσωμάτωσης εξελίξεων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή στην ανάλυσή της και κατά πόσον και με ποιον τρόπο μπορεί να συμβάλει στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων.

Μία πτυχή που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η αξιολόγηση του κινδύνου των στοιχείων

ενεργητικού σε σχέση με κινδύνους που συνδέονται με το κλίμα (CRRs), καθώς και οι συνέπειες για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Πρέπει να ενσωματωθεί ο κλιματικός κίνδυνος στα μοντέλα κινδύνου. Απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να γίνει αυτό. Βάσει των μοντέλων αυτών, η ΕΚΤ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους εν λόγω παράγοντες κινδύνου και στις αρμοδιότητές της σχετικά με τη μικροσκοπική και μακροπροληπτική εποπτεία, καθώς και κατά την αξιολόγηση των «κουρεμάτων» στα προγράμματα αγοράς περιουσιακών στοιχείων. Ένα δυσκολότερο ερώτημα είναι κατά πόσον η ΕΚΤ θα πρέπει να προτιμά τα «πράσινα» έναντι των «καφέ» ομολόγων στα προγράμματά της για την αγορά περιουσιακών στοιχείων (βλ. την επόμενη απάντηση στο σημείο αυτό).

11. Ποια είναι η άποψή σας για τα μέτρα που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας; Ποιες είναι οι απόψεις σας σχετικά με τον αντίκτυπο της πολιτικής της ΕΚΤ στην κλιματική αλλαγή; Πιστεύετε ότι η ΕΚΤ θα πρέπει να ευθυγραμμίσει τις αγορές της περιουσιακών στοιχείων με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και τη συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα; Πρέπει τα προγράμματα αγοράς περιουσιακών στοιχείων της ΕΚΤ να είναι σύμφωνα με το ενωσιακό ταξινόμικό πλαίσιο; Ποιος θα είναι ο ρόλος της ΕΚΤ στο Δίκτυο για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα;

Η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορθώς έχει αναδείξει την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία σε μία από τις κύριες προτεραιότητές της. Δεδομένου του παγκόσμιου χαρακτήρα του προβλήματος, απαιτείται συνεργασία όχι μόνο σε ευρωπαϊκό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε κάθε περίπτωση, λόγω του επείγοντος χαρακτήρα του θέματος, όλοι οι παράγοντες της οικονομικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των κεντρικών τραπεζών, πρέπει να ενσωματώσουν στο θεματολόγιό τους την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Ως εκ τούτου, οι Ευρωπαίοι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να κάνουν τη διαφορά αντιμετωπίζοντας από κοινού την πρόκληση αυτή. Για παράδειγμα, η ΕΤΕ θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση επενδύσεων που σχετίζονται με το κλίμα. Σύμφωνα με τα σχέδια της Επιτροπής, οι δράσεις αυτές θα ενισχυθούν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ο οποίος, επίσης στο πλαίσιο του Επενδυτικού σχεδίου για μια βιώσιμη Ευρώπη, μπορεί να παράσχει ζωτικής σημασίας στήριξη για τη χρηματοδότηση της μετάβασης. Θα απαιτηθούν πρόσθετες προσπάθειες για την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων, η οποία θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω συγχρηματοδότησης. Το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο για τη συμβολή στη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Η ορθή κατάταξη των περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τη βιωσιμότητά τους είναι ζωτικής σημασίας για την καθοδήγηση των επενδυτικών αποφάσεων. Η ταξινόμηση των πράσινων επενδύσεων αποτελεί τον πυρήνα των δραστηριοτήτων αυτών και συμβάλλει στο να αποφευχθεί το «πράσινο ξέπλυμα». Η εν λόγω ταξινόμηση, μόλις εγκριθεί και εφαρμοστεί, θα θέσει τα θεμέλια για κάθε βιώσιμη επενδυτική πολιτική και για περαιτέρω μέτρα στον τομέα αυτό.

Οι περισσότεροι οικονομολόγοι συμφωνούν ότι η καθιέρωση τιμολόγησης του άνθρακα είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την εφαρμογή πολιτικών για το κλίμα και για την επίτευξη

των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού (βλ. επίσης την ειδική έκθεση του Γερμανικού Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων για το τρέχον έτος σχετικά με την τιμολόγηση των ανθρακούχων εκπομπών). Καθιστώντας πιο ακριβές τις δραστηριότητες υψηλής έντασης άνθρακα, η τιμολόγηση του άνθρακα θέτει τα σωστά κίνητρα για τα άτομα και τις επιχειρήσεις καθώς και για την καινοτομία. Επιπλέον, η οικολογική μετάβαση απαιτεί ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις (π.χ. σε υποδομές και έρευνα & ανάπτυξη), καθώς και κοινωνικό μετριασμό των ανεπιθύμητων διανεμητικών επιπτώσεων. Για τον λόγο αυτό, υπάρχει επίσης ευρεία συναίνεση ότι τα έσοδα από την τιμολόγηση του άνθρακα θα πρέπει να επιστρέφονται σε μεγάλο βαθμό με τη μορφή αναδιανεμητικών δαπανών. Ένα ολοκληρωμένο σύστημα τιμολόγησης του διοξειδίου του άνθρακα παρέχει, κατ' αρχήν, κατάλληλα κίνητρα για την ανακατεύθυνση των ροών κεφαλαίων προς την επιθυμητή κατεύθυνση. Ως εκ τούτου, η καθιέρωση της τιμολόγησης του άνθρακα σε όλους τους τομείς της οικονομίας θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα των κυβερνήσεων.

Η οικολογική μετάβαση θα επηρεάσει το μακροοικονομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η ΕΚΤ. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ πρέπει να συλλογιστεί τον ρόλο της σε αυτό το μεταβαλλόμενο περιβάλλον, παραμένοντας σαφώς εντός των ορίων της εντολής της. Η απόφαση προσχώρησης στο Δίκτυο για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί ένα πρώτο βήμα στο πλαίσιο αυτό και καταδεικνύει σαφώς τη δέσμευση της ΕΚΤ να συμβάλει στον διάλογο και να αναπτύξει πολιτικές για τις κεντρικές τράπεζες και τις εποπτικές αρχές. Κατανοώ και επικροτώ το γεγονός ότι η ΕΚΤ αναλαμβάνει ενεργό ρόλο στο Δίκτυο. Η Christine Lagarde έχει επιδείξει ιδιαίτερα ανοικτό πνεύμα στο θέμα της αλλαγής του κλίματος και σίγουρα θα ανοίξει μια συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ΕΚΤ μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο της εντολής της. Με μεγάλη μου χαρά θα συμβάλω σε αυτή τη συζήτηση.

Μέχρι στιγμής, οι αγορές περιουσιακών στοιχείων της ΕΚΤ βασίζονται στην αρχή της ουδετερότητας της αγοράς. Όπως έγραψε πρόσφατα η Christine Lagarde σε επιστολή προς τον κ. Urzula, βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, «η επιχειρησιακή ιδέα της ουδετερότητας της αγοράς θεωρήθηκε ως η πλέον ενδεδειγμένη έννοια, αφενός, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των μέτρων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ από τη σκοπιά της σταθερότητας των τιμών και, αφετέρου, για την τήρηση της αρχής μιας οικονομίας της αγοράς». Όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, η αναθεώρηση του πλαισίου της νομισματικής πολιτικής θα χρησιμοποιηθεί επίσης για να εξετασθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να ενσωματωθούν οι παράμετροι σχετικά με τη βιωσιμότητα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το τρέχον πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων παρέχει ήδη ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης για επιχειρήσεις και κυβερνήσεις για τη χρηματοδότηση της οικολογικής μετάβασης. Πράγματι, η ΕΚΤ αγοράζει σημαντικές ποσότητες δημόσιων και ιδιωτικών πράσινων ομολόγων. Καθώς τα πράσινα ομόλογα αποκτούν σημασία στην αγορά, αυτό θα βελτιώσει τη ρευστότητα ορισμένων αγορών και θα οδηγήσει αυτόματα σε μεγαλύτερη βαρύτητα των πράσινων ομολόγων στο APP.

Η προτίμηση σε πράσινα ομόλογα θα πρέπει να αξιολογηθεί προσεκτικά. Θα μπορούσε να οδηγήσει σε υπερβολική επιβάρυνση της κεντρικής τράπεζας, οι αποφάσεις της οποίας καθοδηγούνται από την εντολή της για σταθερότητα των τιμών.

12. Θα πρέπει, κατά την προσωπική σας άποψη, να αγοράσει η ΕΚΤ περισσότερα ομόλογα της ΕΤΕπ για να συμβάλει στη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών επενδύσεων σύμφωνα με τους πρωταρχικούς και δευτερεύοντες στόχους της ΕΚΤ;

Τα ομόλογα που εκδίδονται από την ΕΤΕπ και άλλα υπερεθνικά ιδρύματα αποτελούν ήδη μέρος του προγράμματος αγοράς του δημόσιου τομέα και θα αγοράζονται επίσης στο πλαίσιο της επανάληψης του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με τους κανόνες, η ΕΚΤ αγοράζει τα εν λόγω ομόλογα στη δευτερογενή αγορά, με την επιφύλαξη ανώτατων ορίων αγοράς, τα οποία είναι σήμερα στο 50 %. Επί του παρόντος, τα ομόλογα αυτά αποτελούν το 12 % του συνόλου των αγορών. Με αυξημένες εκδόσεις ομολόγων από την ΕΤΕπ, το μερίδιο των ομολόγων της ΕΤΕπ σε αγορές περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε ενδεχομένως να αυξηθεί στο πλαίσιο των συγκεκριμένων κανόνων.

13. Ποια είναι η άποψή σας όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος Επείγουσας Στήριξης της Ρευστότητας (ELA); Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί στην διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη χορήγηση ELA;

Η επείγουσα στήριξη της ρευστότητας (ELA) διαδραματίζει καίριο ρόλο σε καταστάσεις κρίσης. Χορηγείται κατ' εξαίρεση σε φερέγγυες τράπεζες οι οποίες αντιμετωπίζουν βραχυπρόθεσμα προβλήματα ρευστότητας και δεν μπορούν να βασίζονται στις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, π.χ. λόγω έλλειψης αποδεκτών ασφαλειών.

Αποφασίστηκε ότι οι δραστηριότητες ELA διεξάγονται σε εθνικό επίπεδο (βλ. άρθρο 14.4 του καταστατικού του ΕΣΚΤ). Αυτό σημαίνει ότι το κόστος και οι κίνδυνοι από την ELA καλύπτονται επίσης σε εθνικό επίπεδο. Προκειμένου η παρέμβαση της ELA να μην επηρεάσει τους στόχους της ΕΚΤ, υπάρχουν ορισμένες διασφαλίσεις, ανάλογα με το μέγεθος της προβλεπόμενης στήριξης, οι οποίες μπορούν ακόμη και να οδηγήσουν στην απαγόρευση της εκτέλεσης των πράξεων, εάν θεωρηθεί ότι αντιβαίνουν στην ενιαία νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος. Η συμφωνία για την ELA του Ιουλίου 2017 καθορίζει την κατανομή αρμοδιοτήτων και το πλαίσιο για την ανταλλαγή πληροφοριών με σκοπό την πρόληψη κάθε τέτοιας παρέμβασης.

Συνολικά, η ELA αποδείχθηκε αποτελεσματική στην αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων ελλείψεων ρευστότητας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ. Στο μέλλον, δεδομένης της συνάφειας των διασυννομιών δευτερογενών επιπτώσεων, ιδίως όσον αφορά τη ρευστότητα, θα μπορούσε να συζητηθεί κατά πόσον η ELA θα πρέπει να παρέχεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δεδομένου ότι η ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά και κεφαλαιαγορά πρόκειται να ολοκληρώνονται όλο και περισσότερο στη διαδικασία ολοκλήρωσης της Τραπεζικής Ένωσης και της δημιουργίας της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, υπάρχουν πρόσθετα επιχειρήματα υπέρ του να μετατοπιστεί σε υπερεθνικό επίπεδο ο σημαντικός ρόλος της παροχής έκτακτης ρευστότητας. Αυτό θα μπορούσε επίσης να διευκολύνει τον συντονισμό με άλλες αρχές, όπως το ΕΣΕ, σε καταστάσεις κρίσης. Ορισμένοι εξέφρασαν τον φόβο μήπως αυτό θα μπορούσε να επιβραδύνει την παροχή ρευστότητας κατά τη διάρκεια μιας κρίσης. Οι ανησυχίες αυτές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

14. Ποιο ρόλο νομίζετε ότι θα πρέπει να διαδραματίσει η ΕΚΤ στην αντιμετώπιση των εικονικών νομισμάτων; Ποιες πιθανότητες και ποιους κινδύνους βλέπετε όσον αφορά τα

εικονικά περιουσιακά στοιχεία; Πώς θα θεωρούσατε ότι πρέπει να είναι το κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο για τα εικονικά νομίσματα (και ειδικότερα τα «σταθερά κρυπτονομίσματα»);

Τις τελευταίες δεκαετίες αναπτύχθηκε ένας μεγάλος αριθμός εικονικών νομισμάτων με βάση την τεχνολογία blockchain και την τεχνολογία κατανεμημένου καθολικού. Μέχρι στιγμής, αυτά τα εικονικά νομίσματα δεν ήταν σε θέση να καλύψουν τις λειτουργίες του χρήματος, κυρίως λόγω της μεγάλης μεταβλητότητας των αποτιμήσεων τους. Ως εκ τούτου, τα περισσότερα εικονικά νομίσματα δεν χρησιμοποιούνται πραγματικά ως μέσο ανταλλαγής και μπορούν μάλλον να θεωρηθούν ως κερδοσκοπικά περιουσιακά στοιχεία.

Πιο πρόσφατες ιδιωτικές πρωτοβουλίες, και κυρίως η πρωτοβουλία Libra από το Facebook και την Libra Association, παρουσιάζουν βελτιώσεις σε σχέση με προηγούμενα εικονικά νομίσματα, όπως το Bitcoin, από δύο απόψεις: καλύπτονται από περιουσιακά στοιχεία, κάτι που σταθεροποιεί την αξία τους (και για τον λόγο αυτό ονομάζονται «σταθερά κρυπτονομίσματα»)· και μπορούν να βασίζονται στα τεράστια δίκτυα των παρόχων τους, όπως το Facebook. Τα σταθερά κρυπτονομίσματα (stablecoins) μπορεί να έχουν το πλεονέκτημα ότι διευκολύνουν τις πληρωμές, ιδίως σε παγκόσμιο πλαίσιο, μειώνοντας το κόστος και αυξάνοντας την ταχύτητα. Επιπλέον, μπορούν να διαδραματίσουν χρήσιμο ρόλο στον αναπτυσσόμενο κόσμο, όπου πολλοί δεν έχουν πρόσβαση σε τράπεζες, αλλά μπορούν να χρησιμοποιούν τις κινητές συσκευές τους για να πραγματοποιούν πληρωμές.

Ωστόσο, τα σταθερά κρυπτονομίσματα συνοδεύονται από σημαντικούς κινδύνους. Πρόκειται για μια νέα τεχνολογία η οποία σε μεγάλο βαθμό δεν έχει δοκιμαστεί. Για να αξιοποιηθούν οι δυνατότητές τους, πρέπει να αντιμετωπιστούν οι εγγενείς κίνδυνοι. Οι καταναλωτές αντιμετωπίζουν διάφορους κινδύνους, που σχετίζονται με την αξία και τη ρευστότητα του νομίσματος, καθώς και με την ιδιωτικότητα, διότι οι πράξεις πληρωμής μπορούν καταρχήν να συνδέονται με άλλες πληροφορίες στο συγκεκριμένο δίκτυο. Ένας δεύτερος σημαντικός κίνδυνος αφορά τον κίνδυνο παράνομων πληρωμών, όπως η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, που ενδέχεται να είναι δύσκολο να ελεγχθούν σε αυτές τις ρυθμίσεις. Ένας τρίτος κίνδυνος αφορά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ανάλογα με τη συγκεκριμένη υλοποίηση, ενδέχεται να υπάρχουν κίνδυνοι μαζικών κινήσεων, οι οποίες να οδηγούν σε εκποιήσεις σε πολύ χαμηλή τιμή με το δυναμικό να εξαπλωθούν στο υπόλοιπο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Τέλος, ανάλογα και πάλι με τον ακριβή σχεδιασμό, τα σταθερά κρυπτονομίσματα μπορεί να επηρεάσουν τη νομισματική μετάδοση.

Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να καταβληθούν προσπάθειες για τον καθορισμό των κατάλληλων ρυθμίσεων. Σημαντικοί τομείς αφορούν τη διακυβέρνηση, τη χρηματοπιστωτική ακεραιότητα, την ασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από κυβερνοκινδύνους), τα δεδομένα και την προστασία των καταναλωτών, καθώς και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ταυτόχρονα, η καινοτομία δεν πρέπει να καταπνίγεται από τη ρύθμιση, η οποία θα πρέπει να ακολουθεί τις αρχές «ίδια επιχείρηση, ίδιοι κανόνες», της τεχνολογικής ουδετερότητας και της αναλογικότητας.

Οι ρυθμίσεις για τα σταθερά κρυπτονομίσματα μπορούν εύκολα να καταστούν συστημικές, δεδομένου του δυναμικού μεγέθους και της παγκόσμιας εξάπλωσης. Αυτό σημαίνει ότι η εποπτεία τους θα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ευρωσυστήματος. Η ΕΚΤ έχει επίσης την

ευθύνη για την προώθηση της ομαλής λειτουργίας, της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος πληρωμών. Δεδομένης της παγκόσμιας κλίμακας των ρυθμίσεων για τα σταθερά κρυπτονομίσματα που λειτουργούν σε διασυνοριακό επίπεδο, κάθε ρυθμιστική προσέγγιση πρέπει να βασίζεται στην παγκόσμια συνεργασία. Ως εκ τούτου, οι τρέχουσες πρωτοβουλίες σε επίπεδο G7 είναι ζωτικής σημασίας.

Η εμφάνιση των εικονικών νομισμάτων εν γένει και, ειδικότερα, των σταθερών κρυπτονομισμάτων, μπορεί να θεωρηθεί ένδειξη ότι το τρέχον σύστημα πληρωμών παρουσιάζει αναποτελεσματικότητα, η οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστεί. Η ΕΚΤ έχει δεσμευτεί να βελτιώσει τα συστήματα πληρωμών στο παρελθόν και θα πρέπει να συνεχίσει να το πράττει στο μέλλον υπό την ιδιότητά της ως διαχειριστή συστήματος πληρωμών, επόπτη και καταλύτη αλλαγών.

15. Πώς εκτιμάτε τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συστημάτων πληρωμών και της νομισματικής πολιτικής; Ποιος θα πρέπει να είναι ο ρόλος της ΕΚΤ, ως κεντρικής τράπεζας έκδοσης, σχετικά με τα γραφεία συμψηφισμού που ενεργούν ως κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι (CCP);

Τα συστήματα πληρωμών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη νομισματική πολιτική. Εάν, για παράδειγμα, χρησιμοποιούνταν όλο και περισσότερο τα σταθερά κρυπτονομίσματα και ο δανεισμός πραγματοποιούνταν επίσης σε σταθερά κρυπτονομίσματα, η εγχώρια νομισματική μετάδοση θα μπορούσε να αποδυναμωθεί σημαντικά. Σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση, ο βαθμός θα εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό από το ποια νομίσματα περιλαμβάνονται στο καλάθι αποθεματικού. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΚΤ έχει έντονο ενδιαφέρον στην παρακολούθηση της ανάπτυξης των ιδιωτικών συστημάτων πληρωμών προκειμένου να διατηρεί τον έλεγχο της επί της νομισματικής πολιτικής.

Οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι (CCP) είναι ένας άλλος σημαντικός παράγοντας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Την τελευταία δεκαετία, η ανάπτυξη της κεντρικής εκκαθάρισης έχει αυξήσει τη συστημική σημασία των κεντρικών αντισυμβαλλομένων σε πολλές περιοχές δικαιοδοσίας. Ως εκ τούτου, το αναθεωρημένο κανονιστικό πλαίσιο (EMIR 2) θα είναι καίριας σημασίας για τη μείωση του κινδύνου και την πρόληψη μελλοντικών καταρρεύσεων του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ειδικότερα, ο κανονισμός EMIR 2 θα ενισχύσει την εποπτεία των συστημικά σχετικών κεντρικών αντισυμβαλλομένων που βρίσκονται εκτός της ζώνης του ευρώ και εκκαθαρίζουν σημαντικά ποσά μέσων σε ευρώ. Θα διασφαλίζει τη συμμετοχή των κεντρικών τραπεζών έκδοσης (δηλαδή της ΕΚΤ στη ζώνη του ευρώ), οι οποίες θα είναι σε θέση να ασκούν δραστηριότητες εποπτείας.

Στον κανονισμό EEM αναφέρεται ρητά ότι η ΕΚΤ δεν είναι η εποπτική αρχή των κεντρικών αντισυμβαλλομένων. Ωστόσο, υπάρχουν στενοί δεσμοί μεταξύ της κεντρικής εκκαθάρισης, του συστήματος πληρωμών και της εντολής της ΕΚΤ.

Πρώτον, η λειτουργία της αγοράς συμφωνιών επαναγοράς σε ευρώ, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ έχει έντονο ενδιαφέρον να αποφύγει ή να μετριάσει τις διαταραχές στην αγορά συμφωνιών επαναγοράς σε ευρώ που αφορούν ή επηρεάζουν τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους. Δεύτερον, οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο σύστημα πληρωμών διοχετεύοντας μεγάλα ποσά ρευστότητας, ενώ λειτουργούν ως κόμβοι της χρηματοπιστωτικής αγοράς μέσω των οποίων

η διαταραχή μπορεί να εξαπλωθεί ταχέως. Τρίτον, η ΕΚΤ μπορεί να κληθεί να παρέχει επείγουσα στήριξη ρευστότητας σε τράπεζες που συμμετέχουν σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους ή στους ίδιους τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους.

16. Ποιον ρόλο βλέπετε για τις συναλλαγές σε μετρητά σε σύγκριση με τις ψηφιακές συναλλαγές στο μέλλον;

Αν και η χρήση μετρητών είναι πιθανό να μειωθεί περαιτέρω, πιστεύω ότι είναι απίθανο να εξαφανιστεί κατά τα επόμενα έτη.

Τα στοιχεία δείχνουν σαφώς ότι οι συναλλαγές χωρίς μετρητά έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Η ψηφιοποίηση και η καινοτομία υπήρξαν βασικές κινητήριες δυνάμεις. Ταυτόχρονα, υπάρχει μεγάλη ανομοιογένεια μεταξύ των κρατών μελών και τα μετρητά παραμένουν το προτιμητέο μέσο πληρωμής για ορισμένα είδη συναλλαγών. Αυτή η ανθεκτικότητα στη χρήση των μετρητών οφείλεται στα μοναδικά χαρακτηριστικά τους, όπως είναι η ιδιωτικότητα. Επιπλέον, η χρήση τους δεν απαιτεί υποδομές πληροφορικής. Οι πολιτιστικοί παράγοντες μπορεί επίσης να διαδραματίζουν κάποιο ρόλο.

Ως εκ τούτου, πιστεύω ότι, αν και οι συνήθειες πληρωμής αναμένεται να αλλάξουν γρήγορα, μεταξύ άλλων λόγω της αυξανόμενης χρήσης των ψηφιακών πορτοφολιών, τα μετρητά είναι πιθανό να παραμείνουν δημοφιλή σε ορισμένες χώρες και μεταξύ ορισμένων ομάδων χρηστών.

17. Ποιες είναι οι απόψεις σας για τα χαρτονομίσματα υψηλής ονομαστικής αξίας σε ευρώ;

Στην καθημερινή ζωή των απλών πολιτών, τα χαρτονομίσματα με υψηλή ονομαστική αξία διαδραματίζουν δευτερεύοντα ρόλο. Ωστόσο, μπορεί να έχουν ρόλο ως μέσο αποθήκευσης αξίας και ως μέσα πληρωμής για την αγορά ακριβών ειδών. Ταυτόχρονα, μπορούν να διευκολύνουν τις παράνομες δραστηριότητες, χάρη στη δυνατότητα μεταφοράς μεγάλων ποσών με χαμηλό κόστος μεταφοράς.

Ως εκ τούτου, όλες οι κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος σταμάτησαν την έκδοση τραπεζογραμμάτων των 500 ευρώ στην αρχή του έτους. Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι τα τραπεζογραμμάτια των 500 ευρώ διατηρούν την αξία τους και παραμένουν νόμιμο χρήμα. Η κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτων αυτών θα μειώνεται σταδιακά και, τελικά, τα εν λόγω τραπεζογραμμάτια θα αποσυρθούν από την κυκλοφορία.

Συνολικά, οι συνέπειες αυτής της αποχώρησης θα είναι ήσσονος σημασίας για τους πολίτες. Οι νόμιμες δραστηριότητες θα διεξάγονται με βάση τραπεζογραμμάτια με μικρότερες ονομαστικές αξίες, ενώ οι παράνομες δραστηριότητες ενδέχεται να διεισδύσουν στον ψηφιακό κόσμο. Ως εκ τούτου, ο έλεγχος των ψηφιακών συστημάτων πληρωμής μπορεί να διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο στην καταπολέμηση των παράνομων πράξεων πληρωμής στο μέλλον απ' ό,τι η εγκατάλειψη των μεγάλων τραπεζογραμμάτων.

18. Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με την ανομοιογένεια των νομισματικών συνθηκών και της πρόσβασης στην πίστη στην ευρωζώνη και τον αντίκτυπο που αυτή έχει στην ενιαία νομισματική πολιτική της ΕΚΤ;

Πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, φαινόταν ότι οι νομισματικές συνθήκες και η πρόσβαση στην πίστη είχαν σε μεγάλο βαθμό συγκλίνει, διευκολύνοντας τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Ωστόσο, η κρίση προκάλεσε δραματικές αποκλίσεις στις συνθήκες δανεισμού μεταξύ των κρατών μελών, γεγονός που επηρέασε αρνητικά τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση των νομισματικών συνθηκών και της πρόσβασης στην πίστη στη ζώνη του ευρώ, η οποία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στα μέτρα προσαρμογής της ΕΚΤ. Τα μέτρα διευκόλυνσης που άρχισαν στα μέσα του 2014 μπόρεσαν να μειώσουν σημαντικά τα επιτόκια του τραπεζικού δανεισμού στη ζώνη του ευρώ.

Επιπλέον, η μεταβολή μεταξύ των χωρών μειώθηκε επίσης, γεγονός που συνεπάγεται σημαντική χαλάρωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών για επιχειρήσεις και νοικοκυριά σε όλη τη ζώνη του ευρώ. Αυτές οι ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης συνέβαλαν στην αύξηση του τραπεζικού δανεισμού, η οποία με τη σειρά της επηρέασε θετικά τις ιδιωτικές επενδύσεις και την κατανάλωση και, ως εκ τούτου, συνέβαλε στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης.

Συνολικά, χάρη στα μέτρα της ΕΚΤ, η ενιαία νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ, η οποία παρεμποδίστηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης, έχει πλέον αποκατασταθεί. Οι πιο ομοιογενείς νομισματικές συνθήκες βοήθησαν την ΕΚΤ να διασφαλίσει τον μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής της.

19. Αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ ετοιμάζονται να ενταχθούν στη ζώνη του ευρώ. Πώς προβλέπετε ότι θα αποφύγετε περαιτέρω αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ κατά την επόμενη δεκαετία, υπό το πρίσμα των οικονομικών συνθηκών στα υποψήφια κράτη; Ποιο είναι το προτιμώμενο οικονομικό σενάριο για τη διεύρυνση της ζώνης του ευρώ;

Η υιοθέτηση του ευρώ απαιτεί κατάλληλο βαθμό σύγκλισης. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύουν τακτικά εκθέσεις που εξετάζουν την πρόοδο που σημειώνουν οι χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ όσον αφορά τη σύγκλιση. Σε αυτό περιλαμβάνεται η πρόοδος κάθε χώρας όσον αφορά την επίτευξη των κριτηρίων του Μάαστριχτ. Πέραν αυτού, οι εκθέσεις εξετάζουν επίσης κατά πόσον η διαδικασία σύγκλισης είναι βιώσιμη, κάτι που εξαρτάται επίσης από θεσμικούς παράγοντες.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τη θέσπιση της Τραπεζικής Ένωσης, η υιοθέτηση του ευρώ συνεπάγεται τη συμμετοχή στην κοινή τραπεζική εποπτεία, δηλαδή στον ΕΕΜ. Ως εκ τούτου, οι χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν στο ευρώ αναμένεται να συνάψουν στενή συνεργασία με την τραπεζική εποπτεία της ΕΚΤ πριν από την υιοθέτηση του ευρώ και να ανταποκριθούν σε ειδικές απαιτήσεις μεταρρυθμίσεων. Η διαδικασία για την καθιέρωση της στενής συνεργασίας θεσπίζεται στον κανονισμό ΕΕΜ και στην απόφαση της ΕΚΤ για το θέμα αυτό. Μετά την καθιέρωση της στενής συνεργασίας, οι σημαντικές τράπεζες της χώρας θα εποπτεύονται από την ΕΚΤ μέσω οδηγιών προς την εθνική αρμόδια αρχή. Αυτή η ενδεδειγμένη και προσεκτική προετοιμασία έχει στόχο να εξασφαλιστεί ομαλή μετάβαση προς τον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών και, τελικά, προς το ευρώ.

Σύμφωνα με τις Συνθήκες, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Δανία που υπόκεινται σε ρήτρα εξαίρεσης, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ αναμένεται τελικά να υιοθετήσουν το ευρώ.

20. Ποιοι είναι οι κυριότεροι κίνδυνοι και οι ευκαιρίες που περιμένουν το ευρώ;

Τα πρώτα είκοσι χρόνια του ευρώ έθεσαν σοβαρές προκλήσεις για το κοινό νόμισμα. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) αντιμετώπισε πολύ καλά αυτές τις προκλήσεις. Μετά από 20 χρόνια, η στήριξη των πολιτών για το ευρώ είναι σε επίπεδα ρεκόρ, με το 76 % να εκφράζει την υποστήριξή του για το ενιαίο νόμισμα. Ακόμη και στο μέσο της κρίσης, η στήριξη του ενιαίου νομίσματος από τον πληθυσμό και από τους περισσότερους Ευρωπαίους ηγέτες παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα.

Το ευρώ έχει αποφέρει πολυάριθμα πλεονεκτήματα στα κράτη μέλη και τους πολίτες τους: μια μεγάλη εγχώρια αγορά που υποστηρίζεται από νομισματική σταθερότητα, χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης, καθώς και χαμηλότερο κόστος συναλλαγών και απουσία συναλλαγματικού κινδύνου για το διασυνοριακό εμπόριο και τις επενδύσεις. Φυσικά, η κρίση έφερε στο φως σοβαρές αδυναμίες της αρχιτεκτονικής της ζώνης του ευρώ στον χρηματοπιστωτικό, τον δημοσιονομικό και τον οικονομικό τομέα. Ο χρηματοπιστωτικός κατακερματισμός, οι ανεπαρκείς αντικυκλικές δημοσιονομικές πολιτικές και ο χαμηλός ρυθμός των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αποτελούν σημαντική πρόκληση για τη ζώνη του ευρώ. Ωστόσο, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος, ιδίως μέσω της καθιέρωσης της Τραπεζικής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κοινής εποπτείας και ενός ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης, καθώς και του ΕΜΣ.

Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω βήματα για τη σταθεροποίηση της ζώνης του ευρώ με βιώσιμο τρόπο και την πλήρη αξιοποίηση των οφελών από την ενιαία αγορά. Όπως υπογραμμίσαμε στη λεγόμενη «έκθεση 7 συν 7», αυτό απαιτεί μια ισορροπημένη προσέγγιση που να συνδυάζει τον καταμερισμό του κινδύνου με την πειθαρχία της αγοράς. Συγκεκριμένα, αυτό περιλαμβάνει την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου κοινού συστήματος ασφάλισης των καταθέσεων και κατάλληλης ρύθμισης των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων σε κρατικό επίπεδο, μιας βαθύτερης Ένωσης Κεφαλαιαγορών, καθώς και ένα τροποποιημένο δημοσιονομικό πλαίσιο. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές πρέπει να συνοδεύονται από υγιείς και βιώσιμες οικονομικές πολιτικές για την προώθηση της καινοτομίας, της ένταξης και της οικονομικής ανάπτυξης, ενώ παράλληλα θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην κλιματική πολιτική.

Οι γεωπολιτικές προκλήσεις που προκύπτουν από τη μετατόπιση των παγκόσμιων δυνάμεων συνεπάγονται ότι η Ευρώπη και η ζώνη του ευρώ πρέπει να οικοδομήσουν μια ισχυρή εγχώρια βάση, προκειμένου να υποστηρίξουν περαιτέρω τη διατήρηση της πολυμερούς τάξης.

Η ζώνη του ευρώ αντιμετωπίζει επίσης ορισμένες διαρθρωτικές αλλαγές που σχετίζονται με την εμφάνιση κρυπτονομισμάτων, την ψηφιοποίηση, την κυβερνοασφάλεια και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο της εντολής της, η ΕΚΤ μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων με την υιοθέτηση αλλαγών και την παροχή ορθών αναλύσεων και συμβουλών.

21. Ποιοι είναι, κατά την εκτίμησή σας, οι σημαντικότεροι κίνδυνοι και προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΚΤ;

Σε βραχυπρόθεσμη κλίμακα, η ζώνη του ευρώ γνώρισε μια μακρά περίοδο ανάπτυξης, αλλά η οικονομία έχει αρχίσει να λαχανιάζει. Η αυξημένη αβεβαιότητα στην παγκόσμια οικονομία

φαίνεται να είναι ο κρίσιμος παράγοντας για τις εξελίξεις αυτές. Σε περίπτωση που προκύψει κάποιος από τους κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων, για παράδειγμα λόγω μιας νέας κλιμάκωσης των εμπορικών συγκρούσεων, ενδέχεται να είναι πιο δύσκολο να αποφευχθεί η ύφεση. Ωστόσο, ο υψηλός βαθμός νομισματικής διευκόλυνσης καθιστά το σενάριο αυτό λιγότερο πιθανό.

Σε πιο μακροπρόθεσμη προοπτική, η ΕΚΤ θα πρέπει να προσαρμόζεται στις διαρθρωτικές αλλαγές, όπως κάθε άλλος παράγοντας στην οικονομία. Αυτό αφορά κυρίως την ψηφιοποίηση και την κλιματική αλλαγή, αλλά και τη διαρθρωτική μείωση των επιτοκίων – ένα παγκόσμιο φαινόμενο – λόγω της γήρανσης των κοινωνιών και των μετασχηματισμών στις δομές παραγωγής.

Ο συνδυασμός των αυξημένων κινδύνων στις προοπτικές και των διαρθρωτικά μειωμένων επιτοκίων καθιστά πιο δύσκολη την άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Δεδομένου ότι τα βασικά επιτόκια πολιτικής είναι ήδη χαμηλά, το περιθώριο στο πλαίσιο των συμβατικών μέσων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ είναι περιορισμένο.

Ως εκ τούτου, τα μέτρα νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ θα πρέπει να βασίζονται σε προσεκτική αξιολόγηση των οφελών και του κόστους τους, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεών τους στις οικονομικές προοπτικές και τις προοπτικές για τον πληθωρισμό, καθώς και των επιπτώσεών τους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ενόψει των μακροπρόθεσμων προκλήσεων, η ΕΚΤ θα πρέπει να συζητήσει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αλλαγών στο πλαίσιο της εντολής της. Η επικείμενη επανεξέταση της στρατηγικής και του επιχειρησιακού πλαισίου της ΕΚΤ για τη νομισματική πολιτική παρέχει μια εξαιρετική ευκαιρία προβληματισμού σχετικά με τα ζητήματα αυτά.

Τέλος, η πολυπλοκότητα του περιβάλλοντος συνεπάγεται επίσης ότι η επικοινωνία με το κοινό θα πρέπει να διαδραματίζει σημαντικότερο ρόλο στο μέλλον. Σε ορισμένες χώρες, τα χαμηλά επιτόκια αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερα επικριτικό πνεύμα και η ΕΚΤ θεωρείται υπεύθυνη για την εξέλιξη αυτή. Ο κίνδυνος είναι ότι αυτό υπονομεύει μακροπρόθεσμα την εμπιστοσύνη στο κοινό νόμισμα. Στο παρελθόν, η επικοινωνία κατευθυνόταν κυρίως προς τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Στο μέλλον, η επικοινωνία με το ευρύτερο κοινό θα πρέπει να διαδραματίζει σημαντικότερο ρόλο. Δεδομένου του αντικτύπου της νομισματικής πολιτικής στον πληθυσμό, οι πολίτες πρέπει να κατανοούν καλύτερα τόσο τον ρόλο όσο και τους περιορισμούς της πολιτικής της κεντρικής τράπεζας. Αυτό αφορά επίσης την ανάγκη για καλύτερο συνδυασμό οικονομικών πολιτικών προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομική ανάπτυξη της ζώνης του ευρώ.

22. Ποιοι είναι οι κίνδυνοι για τη νομισματική σταθερότητα που σχετίζονται με το Μπρέξιτ; Πώς βλέπετε τον ρόλο της ΕΚΤ στην αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων;

Οι μακρές και ατελέσφορες διαπραγματεύσεις για το Μπρέξιτ έχουν προκαλέσει μεγάλη αβεβαιότητα στην οικονομία της ΕΕ. Αυτό ενδέχεται να έχει ασκήσει αρνητικές επιπτώσεις στις επενδύσεις και την οικονομική ανάπτυξη στο Ηνωμένο Βασίλειο, με ορισμένες δευτερογενείς επιπτώσεις στη ζώνη του ευρώ. Παρά την παράταση της συμμετοχής του

Ηνωμένου Βασιλείου στην ΕΕ έως τις 31 Ιανουαρίου 2020, παραμένει η πολιτική αβεβαιότητα και δεν μπορεί να αποκλειστεί μια αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία. Ένα τέτοιο σενάριο θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντική αστάθεια της αγοράς και συστημικές επιπτώσεις δεν μπορούν να αποκλειστούν πλήρως.

Οι κεντρικές τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα φαίνεται να είναι καλά προετοιμασμένα για ένα τέτοιο σενάριο, έτσι ώστε ο κίνδυνος ενός συστημικού γεγονότος να θεωρείται μικρός. Η ΕΕ και οι εθνικές κυβερνήσεις έχουν λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση πιθανών διαταραχών, ιδίως όσον αφορά τις διασυνωριακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Τα κρίσιμα ζητήματα είναι η συνέχεια των συμβάσεων και των δραστηριοτήτων εκκαθάρισης μέσω των κεντρικών αντισυμβαλλομένων.

Η ΕΚΤ συμμετείχε σε αυτή τη διαδικασία και θα πρέπει να συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις και να αξιολογεί τους κινδύνους για την οικονομία της ζώνης του ευρώ και για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ζητήθηκε από τις τράπεζες και άλλους ιδιωτικούς φορείς να εφαρμόσουν σχέδια έκτακτης ανάγκης και να προετοιμαστούν για την περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία. Οι διασφαλίσεις θα πρέπει να παραμείνουν σε ισχύ έως ότου υπάρξει πλήρης βεβαιότητα για το Μπρέξιτ. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΚΤ διατηρεί ευνοϊκές συνθήκες ρευστότητας και μεγάλο βαθμό νομισματικής διευκόλυνσης και θα μπορούσε να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας σε περίπτωση επιδείνωσης των συνθηκών χρηματοδότησης και ρευστότητας.

23. Πιστεύετε ότι το ισχύον πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης ενθαρρύνει τις φιλοκυκλικές δημοσιονομικές πολιτικές; Ορίζει τα κατάλληλα κίνητρα για δημόσιες επενδύσεις; Τι είδους μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο αυτό θεωρείτε απαραίτητες; Ποια είναι η άποψή σας για την περαιτέρω ευρωπαϊκή εναρμόνιση στον τομέα των εταιρικών φόρων;

Μια αποτελεσματική αντικυκλική δημοσιονομική πολιτική έχει καίρια σημασία για τη μακροοικονομική σταθερότητα. Σε μια νομισματική ένωση, η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί το κύριο μέσο για την αντιμετώπιση ασύμμετρων κλυδωνισμών, δεδομένου ότι η ενιαία νομισματική πολιτική απευθύνεται στο σύνολο της ζώνης του ευρώ και η συναλλαγματική ισοτιμία δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό αυτό. Για τον σκοπό αυτό, οι δημοσιονομικοί κανόνες πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτοι ώστε να επιτρέπουν την αντικυκλική πολιτική, ενώ παράλληλα να αποτρέπουν το υπερβολικό και μη βιώσιμο δημόσιο χρέος και να καθιστούν την ρήτρα μη διάσωσης (άρθρο 125 ΣΛΕΕ) αξιόπιστη.

Συνολικά, η τρέχουσα κατάσταση φαίνεται ευνοϊκή. Πολλές χώρες της ζώνης του ευρώ έχουν επιτύχει τους μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους τους (ΜΔΣ), όπως ορίζονται στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και δεν υπάρχει εν προκειμένω διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ). Ωστόσο, η πρόοδος όσον αφορά τη μείωση του επιπέδου του δημόσιου χρέους ήταν ανεπαρκής σε ορισμένες χώρες, καθώς η συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες και η επιβολή τους δεν ήταν οι βέλτιστες. Ενώ οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων έχουν μειωθεί σημαντικά σε σύγκριση με προηγούμενες περιόδους, οι εξελίξεις αυτές ενδέχεται να αναστραφούν γρήγορα σε περίπτωση πολιτικών ή οικονομικών κλυδωνισμών.

Συνολικά, το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του ΣΣΑ, δεν έχει εκπληρώσει πλήρως τις προσδοκίες. Εκτός από την υπερβολική πολυπλοκότητά

του, έχει αποδειχθεί δύσκολο να εκτιμηθούν αξιόπιστα τα διαρθρωτικά ελλείμματα σε πραγματικό χρόνο. Ως εκ τούτου, οι δημοσιονομικοί κανόνες μπορεί να είναι υπερβολικά αυστηροί σε περιόδους δυσμενούς συγκυρίας, ενώ είναι υπερβολικά ελαστικοί σε περιόδους ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας. Αυτό που είναι επίσης σαφές είναι ότι ο κανόνας της μη διάσωσης στερείται αξιοπιστία, διότι το κόστος της κρατικής χρεοκοπίας θα ήταν σημαντικό. Τέλος, η ONE δεν διαθέτει εργαλεία για τον επιμερισμό του κινδύνου και τη σταθεροποίηση. Όλα αυτά τα θέματα συνδέονται μεταξύ τους: ως προς το θέμα της έκθεσης «7 συν 7», η πειθαρχία της αγοράς δεν μπορεί να είναι αξιόπιστη, διότι υπάρχει πολύ μικρός επιμερισμός του κινδύνου για να περιορίσει τη μετάδοση του προβλήματος και να μειώσει το κόστος αναδιάρθρωσης του χρέους.

Οι μεταρρυθμίσεις του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ φαίνονται δικαιολογημένες σε τρεις διαστάσεις. Πρώτον, όσον αφορά τους ίδιους τους κανόνες, η σημαντικότερη επιλογή που προτείνεται είναι η μετάβαση σε έναν μακροπρόθεσμο στόχο για το χρέος σε συνδυασμό με έναν κανόνα για τις δαπάνες. Δεύτερον, είναι ζωτικής σημασίας να αυξήσουν οι κυβερνήσεις το μερίδιο των επενδύσεων που αυξάνουν την παραγωγικότητα στις συνολικές τους δαπάνες. Τρίτον, οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να συμπληρώνονται από τη δημοσιονομική ικανότητα της ζώνης του ευρώ να προβλέπει επιμερισμό των κινδύνων. Η ικανότητα αυτή θα μπορούσε να σχεδιαστεί ως ένα σύστημα ανασφάλισης ανεργίας συμβατό με κίνητρα, αλλά υπάρχουν και άλλες επιλογές. Το κρίσιμο στοιχείο είναι ότι ένας μηχανισμός σε επίπεδο ζώνης του ευρώ συμβάλλει στην εσωτερίκευση των αποτελεσμάτων σε όλα τα κράτη μέλη, τα οποία δεν λαμβάνονται υπόψη από τα ίδια τα κράτη μέλη.

Τέλος, οι πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη θέσπιση ελάχιστων εταιρικών φόρων θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για την αποφυγή των υπερβολικά επιθετικών φορολογικών πρακτικών και της διάβρωσης της φορολογικής βάσης. Ωστόσο, ο φορολογικός ανταγωνισμός μπορεί πάντοτε να έχει θετικό αντίκτυπο και δεν θα πρέπει να απορρίπτεται πλήρως.

24. Πιστεύετε ότι η ζώνη του ευρώ χρειάζεται ένα Ευρωπαϊκό Ασφαλές Περιουσιακό Στοιχείο όχι μόνο για να συμβάλει στη σταθεροποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών και για να επιτρέψει στις τράπεζες να μειώσουν την έκθεσή τους στο εθνικό χρέος, αλλά και ως μέσο για τη διευκόλυνση της ορθής μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής; Πώς θα μπορούσε να επιτευχθεί αυτό;

Τα «ασφαλή περιουσιακά στοιχεία» έχουν ορισμένα οφέλη: παρέχουν ένα επιτόκιο αναφοράς για την καμπύλη απόδοσης στο σύνολό της, χρησιμεύουν ως μέσα αποθήκευσης αξίας και παρέχουν μια φθηνή πηγή χρηματοδότησης για τον εκδότη. Μια άλλη βασική ιδιότητα είναι ότι, εφόσον είναι καλά σχεδιασμένα, παρέχουν ασφάλεια σε καιρούς κρίσης.

Η άσκηση μη τυπικής νομισματικής πολιτικής θα μπορούσε να επωφεληθεί εάν μπορούσε να βασιστεί σε ένα ασφαλές περιουσιακό στοιχείο της ζώνης του ευρώ. Ένα ασφαλές περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στο να καταστεί η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ πιο ομοιόμορφη σε όλα τα κράτη μέλη, αποφεύγοντας τον κατακερματισμό. Τέλος, ένα ασφαλές περιουσιακό στοιχείο που δεν είναι ευαίσθητο σε εξελίξεις σχετικές με τον κίνδυνο δημοσίου χρέους σε επιμέρους κράτη μέλη θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στον μετριασμό των βρόχων αρνητικής αλληλεπίδρασης μεταξύ κρατών και εγχώριων τραπεζών, καθώς και της φυγής προς την ασφάλεια, φαινομένων που παρατηρήθηκαν κατά τη διάρκεια της τελευταίας κρίσης, και να διευκολύνει τη

χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση. Αυτό μπορεί στη συνέχεια να ανοίξει τον δρόμο για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, διότι οι ανησυχίες σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των κρατικών ανοιγμάτων είναι λιγότερο σημαντικές με την παρουσία ασφαλούς περιουσιακού στοιχείου της ζώνης του ευρώ.

Η προηγούμενη χρηματοπιστωτική κρίση οδήγησε σε απότομη επανεκτίμηση των κινδύνων, μειώνοντας ουσιαστικά την προσφορά ασφαλών περιουσιακών στοιχείων. Ταυτόχρονα, διάφοροι παράγοντες (π.χ. νέοι ρυθμιστικοί κανόνες, όπως οι απαιτήσεις ρευστότητας για τις τράπεζες ή οι δημογραφικές εξελίξεις στις προηγμένες οικονομίες) έχουν αυξήσει τη ζήτηση για ασφαλή περιουσιακά στοιχεία. Για τους λόγους αυτούς, τα ασφαλή περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται κάτι σπάνιο στο τρέχον περιβάλλον, και η σπανιότητά τους μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις χρηματοπιστωτικές αγορές και τον τραπεζικό τομέα, την υλοποίηση της νομισματικής πολιτικής και την οικονομική ανάπτυξη.

Ένα κοινό ασφαλές περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε πράγματι να μετριάσει την έλλειψη ασφαλών περιουσιακών στοιχείων στη ζώνη του ευρώ, θα μπορούσε να είναι επωφελές για την αρχιτεκτονική της ΟΝΕ και θα μπορούσε να ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του ευρώ. Ωστόσο, πρέπει να δοθεί μεγάλη προσοχή στον σχεδιασμό των ασφαλών περιουσιακών στοιχείων της ζώνης του ευρώ, προκειμένου να αποφευχθεί η αμοιβαιοποίηση του κινδύνου, η οποία δεν θα ήταν σκόπιμη υπό το πρίσμα της τρέχουσας δομής της ΟΝΕ ως ένωσης κυρίαρχων κρατών. Οι προτάσεις που συζητούνται περισσότερο για ασφαλή περιουσιακά στοιχεία είναι οι SBBS (τίτλοι εξασφαλιζόμενοι με κρατικά ομόλογα) και τα ηλεκτρονικά ομόλογα. Ενώ η πρώτη πρόταση βασίζεται στην τμηματοποίηση, η δεύτερη εξαρτάται από τη μειωμένη εξασφάλιση. Και οι δύο προτάσεις έχουν αδυναμίες, αλλά δείχνουν ότι είναι εφικτό να εκπονηθούν έξυπνα σχέδια που δεν οδηγούν σε αμοιβαιοποίηση του χρέους. Πρέπει να μελετηθεί περισσότερο το θέμα.

Ενώ η ΕΚΤ μπορεί να παρέχει αναλύσεις και συμβουλές σχετικά με ένα ασφαλές περιουσιακό στοιχείο, η εισαγωγή και ο σχεδιασμός του δεν εναπόκεινται στην ΕΚΤ.

25. Ποια είναι η άποψή σας όσον αφορά τη συνεχιζόμενη συζήτηση για τα επίμονα υψηλά επίπεδα δημόσιου και ιδιωτικού χρέους στη ζώνη του ευρώ; Πώς βλέπετε τη δυνατότητα που εξετάζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για ένα Δημόσιο Ταμείο της ζώνης του ευρώ που θα έχει πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές εξ ονόματος των μελών της για την κάλυψη μέρους των αναγκών τους για τακτική αναχρηματοδότηση;

Τα υψηλά επίπεδα του ιδιωτικού και του δημόσιου χρέους αποτελούν σημαντική ευπάθεια της ζώνης του ευρώ. Σήμερα, η κατάσταση είναι ελαφρώς πιο ευνοϊκή από ό,τι κατά τα έτη μετά την κρίση. Οι δείκτες ιδιωτικού χρέους προς το ΑΕΠ μειώθηκαν από το ανώτατο του 147 % το 2015 σε περίπου 137 % σήμερα, ενώ οι δείκτες δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ μειώθηκαν σε περίπου 87 % του ΑΕΠ το 2018, από 94,4 % το 2014. Ωστόσο, τα μεγέθη αυτά εξακολουθούν να είναι σημαντικά.

Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει λόγος εφησυχασμού. Τα υψηλά επίπεδα δημόσιου και ιδιωτικού χρέους πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση αποδείχθηκαν σημαντική ευπάθεια σε πολλά κράτη μέλη. Επιπλέον, η συνολική βελτίωση της εικόνας κρύβει την ισχυρή υποκείμενη ανομοιογένεια. Τα επίπεδα του ιδιωτικού χρέους εξακολουθούν να είναι υψηλότερα από εκείνα που θεωρούνται εύλογα στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών

ανισορροπιών, ενώ τα επίπεδα του δημόσιου χρέους εξακολουθούν να είναι υψηλότερα από εκείνα που επιτρέπονται στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης σε ορισμένες χώρες, ενώ αρκετά κράτη μέλη έχουν δείκτες δημόσιου χρέους άνω του 100 % του ΑΕΠ. Αρκετά κράτη μέλη δεν έχουν χρησιμοποιήσει επαρκώς τα προηγούμενα έτη των χαμηλών επιτοκίων και της ισχυρής ανάπτυξης προκειμένου να μειώσουν τα επίπεδα δημόσιου χρέους τους. Αυτό μπορεί να αποτελέσει απειλή για τη σταθερότητα της ζώνης του ευρώ, εάν η κατάσταση επιδεινωθεί σε περίπτωση ύφεσης.

Η μείωση των δεικτών δημόσιου και ιδιωτικού χρέους είναι αναπόφευκτη. Σε εθνικό επίπεδο, αυτό απαιτεί υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές καθώς και τη χρήση μακροπροληπτικών μέσων. Σε φάσεις εξυγίανσης, σημασία έχει ποια είδη δαπανών περικλύπονται. Η φιλικότερη προς την ανάπτυξη σύνθεση των δημόσιων οικονομικών συνεπάγεται μετατόπιση πόρων προς τις δημόσιες επενδύσεις. Από την πλευρά του ιδιωτικού τομέα, θα μπορούσε να βοηθήσει η δημιουργία πιο ευνοϊκών γενικών συνθηκών για τη μείωση των επιπτώσεων του ιδιωτικού χρέους.

Το σημαντικότερο είναι ότι πρέπει να δοθεί ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη προκειμένου να αυξηθεί ο παρονομαστής των δεικτών χρέους. Η υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα και διασφαλίζουν μακροπρόθεσμη ευημερία είναι καθοριστικής σημασίας από την άποψη αυτή. Η προώθηση της ενιαίας αγοράς είναι ένας σημαντικός τρόπος για την προώθηση της παραγωγικότητας.

Οι εθνικές πολιτικές μπορούν να υποστηριχθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με τη βελτίωση των κινήτρων ώστε οι εθνικοί φορείς χάραξης πολιτικής να επιδιώκουν υγιείς δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές. Ωστόσο, η δημιουργία ενός Δημόσιου Ταμείου για τη ζώνη του ευρώ θα αποτελούσε πολύ μεγάλο βήμα. Απαιτεί περαιτέρω μετατόπιση κυριαρχίας από το εθνικό στο ευρωπαϊκό επίπεδο, προκειμένου να διατηρηθεί η ενότητα της ευθύνης και του ελέγχου.

26. Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με την κριτική ότι το πλαίσιο ασφαλειών της ΕΚΤ δεν είναι αρκετά σταδιακό και βασίζεται υπερβολικά σε εξωτερικούς οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ);

Οι απαιτήσεις παροχής ασφάλειας αποτελούν σημαντική πτυχή οποιασδήποτε πιστωτικής δραστηριότητας της ΕΚΤ. Στην πραγματικότητα, είναι υποχρεωτικές βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Επιπλέον, είναι φρόνιμο για την ΕΚΤ να απαιτεί ασφάλειες για την προστασία της από τον οικονομικό κίνδυνο που συνδέεται με τις εν λόγω πράξεις. Το τρέχον πλαίσιο εξασφάλισε επιτρέπει στην ΕΚΤ να δέχεται ευρύ φάσμα περιουσιακών στοιχείων και να εφαρμόζει συγκεκριμένες περικοπές σε αυτά, ανάλογα με την αξιολόγηση του κινδύνου. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΚΤ βασίζεται όχι μόνο σε εξωτερικούς οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, αλλά και σε εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των εθνικών κεντρικών τραπεζών και σε συστήματα εσωτερικής αξιολόγησης των αντισυμβαλλομένων. Αυτά φαίνεται ότι αντικατοπτρίζουν τους υποκείμενους κινδύνους σε ικανοποιητικό βαθμό.

Ταυτόχρονα, η ΕΚΤ θα πρέπει να συνεχίσει να υποστηρίζει πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας των εξωτερικών αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας ή των εσωτερικών πιστοληπτικών αξιολογήσεων, διότι αυτές μπορεί να προστατεύουν ακόμη καλύτερα τον ισολογισμό της ΕΚΤ.

27. Πώς αποτιμάτε την πρόσφατη εξέλιξη στη συναλλαγματική ισοτιμία δολαρίου/ευρώ; Σε ποιο βαθμό οι εμπορικές παράμετροι θα πρέπει να διαδραματίζουν ρόλο στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής;

Οι εξελίξεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών πρέπει να παρακολουθούνται επειδή ενδέχεται να επηρεάζουν τον πληθωρισμό. Η ΕΚΤ δεν βάζει στόχους συναλλαγματικής ισοτιμίας. Αυτό συνάδει με τη διεθνή συναίνεση και συμβάλλει στην αποφυγή των επιβλαβών συνεπειών των νομισματικών πολέμων. Με άλλα λόγια, εκτός από τα αναλυτικά στοιχεία για την κατανόηση των οικονομικών προοπτικών, οι εμπορικές πτυχές δεν θα πρέπει να διαδραματίζουν ρόλο στις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής. Αντιθέτως, η συναλλαγματική ισοτιμία θα πρέπει να αφεθεί να καθορίζεται από τις δυνάμεις της αγοράς, σύμφωνα με τα θεμελιώδη οικονομικά μεγέθη, ώστε να καθίσταται δυνατός ο θεμιτός ανταγωνισμός και να προωθείται το διεθνές εμπόριο.

28. Πώς αξιολογείτε τα επιτεύγματα της G20; Ποιες είναι οι απόψεις σας σχετικά με το τρέχον επίπεδο συντονισμού μεταξύ των κυριότερων κεντρικών τραπεζών;

Λόγω των διαφόρων και στενών διασυνδέσεων μεταξύ των χωρών της παγκόσμιας οικονομίας, η διεθνής συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την αύξηση της συνολικής ευημερίας. Οι εμπορικές συγκρούσεις έδειξαν πόσο επιζήμιο μπορεί να είναι το να αντικαθίστανται οι πολυμερείς συμφωνίες με πολιτικές «πρώτα η χώρα μου». Η τρέχουσα επιβράδυνση στη ζώνη του ευρώ συνδέεται κυρίως με εξωτερικούς παράγοντες, γεγονός που καταδεικνύει τη σημασία της σταθερότητας της παγκόσμιας οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη ζώνη του ευρώ. Η σταθερότητα αυτή, με τη σειρά της, απαιτεί ισχυρή διεθνή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένων ισχυρών πολυεθνικών οργανισμών, για την παρακολούθηση και τη μείωση των ανισορροπιών, την ενίσχυση των εργαλείων διαχείρισης κρίσεων και την ανάλυση των μακροπρόθεσμων τάσεων που επηρεάζουν τις παγκόσμιες οικονομικές προοπτικές.

Ειδικότερα, η G20 και το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο για τον συντονισμό της αντιμετώπισης της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και τη διαμόρφωση του προγράμματος μεταρρυθμίσεων. Στα νέα καθήκοντα της ομάδας G20 θα περιλαμβάνεται η αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων που απορρέουν από τις εμπορικές και γεωπολιτικές αβεβαιότητες, η ψηφιοποίηση και η καινοτομία στις πληρωμές.

Η G20 παρέχει επίσης ένα σημαντικό βήμα για αλληλεπιδράσεις μεταξύ των κεντρικών τραπεζών, παράλληλα με τη G7 και την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (ΤΔΔ). Με τον τρόπο αυτό, παρέχουν ένα όχημα για την ανταλλαγή των διδαγμάτων που έχουν αντληθεί, κάτι που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να οδηγήσει σε κοινές προσεγγίσεις.

29. Θα πρέπει η ΕΚΤ να λάβει συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση του ευρώ ως διεθνούς νομίσματος; Εάν ναι, ποια μέτρα σκέπτεστε;

Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Σε αυτές περιλαμβάνεται η δυνητικά ισχυρότερη μετάδοση των αποφάσεων νομισματικής πολιτικής, η ασθενέστερη επίδραση των συναλλαγματικών εξελίξεων στον πληθωρισμό και οι επιδράσεις στο επίπεδο της

συναλλαγματικής ισοτιμίας και των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων. Συνολικά, τα πορίσματα της ΕΚΤ επισημαίνουν μια καθαρή θετική επίδραση της ενίσχυσης του διεθνούς ρόλου του ενιαίου νομίσματος στην οικονομία της ζώνης του ευρώ.

Ο διεθνής ρόλος του ευρώ θα ωφεληθεί από μια πιο ολοκληρωμένη Οικονομική και Νομισματική Ένωση με ισχυρότερες κεφαλαιαγορές. Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας στα μάτια των διεθνών επενδυτών, χάρη σε μια πλήρως ανεπτυγμένη Τραπεζική Ένωση και σε υγιείς εθνικές δημοσιονομικές θέσεις και οικονομικές δομές, θα στηρίξει επίσης τον διεθνή ρόλο του ευρώ. Αυτό θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω με την εισαγωγή ενός ασφαλούς περιουσιακού στοιχείου.

30. Ποιες θεωρείτε ως βασικές προκλήσεις και ευκαιρίες για την επικοινωνία των κεντρικών τραπεζών κατά την προσεχή περίοδο;

Μέσω της καθοδήγησης των προσδοκιών και της προώθησης της εμπιστοσύνης, η επικοινωνία στηρίζει την αποτελεσματικότητα των πολιτικών της ΕΚΤ. Η ανάγκη για ορθή επικοινωνία εκ μέρους των κεντρικών τραπεζών αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της κρίσης και με την ανάπτυξη πιο περίπλοκων, μη τυποποιημένων μέσων. Πράγματι, με τον προσανατολισμό των προσδοκιών η επικοινωνία έχει καταστεί αυτοδύναμος μηχανισμός της νομισματικής πολιτικής.

Η έμφαση στις κεντρικές τράπεζες και η πολυπλοκότητα των νέων μέσων που δημιουργήθηκαν απαιτεί να ενισχυθεί η επικοινωνία όχι μόνο με τις χρηματοπιστωτικές αγορές, αλλά και με το κοινό. Το σημαντικό είναι ότι αυτό απαιτεί και θα εξακολουθήσει να απαιτεί ισχυρή λογοδοσία των κεντρικών τραπεζών προς τα κοινοβούλιά τους. Για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για μεγαλύτερη διαφάνεια, η ΕΚΤ έχει αρχίσει να δημοσιεύει τους λογαριασμούς της νομισματικής πολιτικής της και έχει ενισχύσει τη δημοσιοποίηση των στοιχείων ενεργητικού της.

Η προσέγγιση ενός ευρύτερου συνόλου φορέων σημαίνει ότι το ίδρυμα πρέπει να προσπαθήσει να εξηγήσει τις δράσεις του με απλούστερους τρόπους. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να δείξει τον τρόπο με τον οποίο οι δράσεις της σχετίζονται και συμβάλλουν θετικά στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Αυτό σημαίνει επίσης συμμετοχή σε συζητήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ΕΚΤ μπορεί, στο πλαίσιο της εντολής της, να συμβάλει στις αναδυόμενες προκλήσεις.

31. Πώς θα αξιολογούσατε τις δευτερογενείς επιπτώσεις νομισματικής πολιτικής, ιδίως από τις Ηνωμένες Πολιτείες, για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ;

Όλες οι προηγμένες οικονομίες συνδέονται στενά μέσω εμπορικών δεσμών και παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών, όπου τα περιουσιακά στοιχεία όλων των χωρών αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Αυτό σημαίνει ότι η νομισματική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών, επηρεάζοντας τις χρηματοπιστωτικές αγορές των ΗΠΑ και τη συναλλαγματική ισοτιμία, επηρεάζει επίσης τη ζώνη του ευρώ. Οι επιπτώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα ορατές στις χρηματοπιστωτικές αγορές, αλλά και σε όλες τις άλλες αγορές.

Η ΕΚΤ θα πρέπει να εξετάζει τις δευτερογενείς επιπτώσεις κατά την αξιολόγηση των προοπτικών ανάπτυξης και πληθωρισμού της ζώνης του ευρώ και να τις συνεκτιμά κατά τη

διαμόρφωση της νομισματικής πολιτικής. Ωστόσο, θα πρέπει να είναι πάντα σαφές ότι η συναλλαγματική ισοτιμία δεν αποτελεί στόχο της νομισματικής πολιτικής και ότι η ΕΚΤ επικεντρώνεται στη διατήρηση της σταθερότητας των εγχώριων τιμών στη ζώνη του ευρώ.

32. Το Γερμανικό Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων υποστήριξε, τονίζοντας την περίπτωση της Ελλάδας, ότι η έξοδος από τη ζώνη του ευρώ πρέπει να αποτελεί επιλογή έτσι ώστε μια χώρα που αντιμετωπίζει δυσκολίες να μην μπορεί να εκβιάζει άλλα μέλη της ζώνης του ευρώ. Ποια είναι η γνώμη σας; Πώς θα ορίζατε την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη σε αυτό το πλαίσιο; Πώς θα αξιολογούσατε τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας στις χρηματοπιστωτικές αγορές;

Το ευρώ έχει κατασκευαστεί ως μη αναστρέψιμο. Αυτός ο μη αναστρέψιμος χαρακτήρας, σε συνδυασμό με τον ενιαίο χαρακτήρα της νομισματικής πολιτικής, διαφοροποιεί το ευρώ από άλλες ρυθμίσεις συναλλαγματικών ισοτιμιών, όπως είναι οι επιτροπές συναλλάγματος ή οι άτυπες νομισματικές ενώσεις. Για όσο διάστημα το νόμισμα είναι αξιόπιστο, προστατεύει τη ζώνη του ευρώ από κερδοσκοπικές επιθέσεις. Η έξοδος ενός κράτους μέλους από τη ζώνη του ευρώ θα μπορούσε να βλάψει σοβαρά αυτή την αξιοπιστία και θα μπορούσε να οδηγήσει σε κερδοσκοπία εις βάρος άλλων κρατών μελών. Ως εκ τούτου, η έξοδος κράτους μέλους δεν θα πρέπει να θεωρείται βιώσιμη επιλογή.

Γ. Χρηματοπιστωτική σταθερότητα και εποπτεία

33. Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με την ανάγκη να εξασφαλιστεί ο αυστηρός διαχωρισμός μεταξύ νομισματικής πολιτικής και εποπτείας των τραπεζών και ποιες είναι κατά τη γνώμη σας οι μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα ενισχύσουν και θα προωθήσουν αυτή την διάσταση;

Η απόφαση ανάθεσης εποπτικών καθηκόντων στην ΕΚΤ όταν συστάθηκε ο ΕΕΜ οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στην ανάγκη να καθιερωθεί ευρωπαϊκή εποπτεία στο πλαίσιο των περιορισμών της ισχύουσας Συνθήκης. Αυτό επέτρεψε στον ΕΕΜ να αναλάβει τις δραστηριότητές του γρήγορα χάρη στην υπάρχουσα οργάνωση και τις ικανότητες της ΕΚΤ και του ΕΣΚΤ.

Εκ των προτέρων, δεν είναι σαφές αν πρέπει να προτιμηθεί ένα διαχωρισμένο καθεστώς από τον συνδυασμό μέσα σε έναν οργανισμό. Από τη μια πλευρά, ο συνδυασμός της νομισματικής και της τραπεζικής εποπτείας μπορεί να έχει πλεονεκτήματα πληροφόρησης. Οι δραστηριότητες του δανειστή εσχάτης ανάγκης και η νομισματική πολιτική μπορούν να βελτιωθούν εάν μπορούν να βασίζονται σε εποπτικές πληροφορίες. Αυτό μπορεί να ενισχύσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να βελτιώσει τη νομισματική πολιτική. Από την άλλη πλευρά, οι στόχοι της νομισματικής πολιτικής και της τραπεζικής εποπτείας μπορεί να είναι αλληλοσυγκρουόμενοι, ώστε να διακυβεύεται ο ένας ή ο άλλος στόχος σε περίπτωση συνδυασμού εντός ενός ιδρύματος. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν κίνδυνοι υπόληψης όταν εποπτικές αποτυχίες επηρεάζουν την αξιοπιστία της νομισματικής πολιτικής.

Ο σχεδιασμός του ΕΕΜ ακολουθεί μια μέση οδό, εφόσον συνδυάζει τη νομισματική πολιτική και την τραπεζική εποπτεία εντός ενός οργανισμού, με παράλληλη τήρηση της αρχής του διαχωρισμού. Η αρχή αυτή διασφαλίζει τον οργανωτικό διαχωρισμό του προσωπικού, κανόνες εμπιστευτικότητας για την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και διαφορετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων μεταξύ του σκέλους τραπεζικής εποπτείας και του

νομισματικού σκέλους της ΕΚΤ. Θεωρώ ότι αυτές οι διασφαλίσεις είναι πολύ σημαντικές και κατάλληλες. Ωστόσο, θα είναι καίριο να ελέγχεται τακτικά κατά πόσον το ισχύον σύστημα θα μπορούσε να βελτιωθεί. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη λειτουργία της αρχής του διαχωρισμού. Μέχρι στιγμής δεν έχω δει καμία ένδειξη ότι απαιτούνται αλλαγές στο ισχύον καθεστώς.

34. Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με την τρέχουσα θεσμική διάρθρωση του ΕΣΣΚ υπό τη σκέπη της ΕΚΤ όσον αφορά τα συγκεκριμένα επιτεύγματά του στη μακροπροληπτική εποπτεία;

Η δημιουργία μακροπροληπτικών ρυθμίσεων και εποπτείας ήταν ένα από τα βασικά βήματα για τη μεταρρύθμιση της χρηματοπιστωτικής αρχιτεκτονικής μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην ευρωπαϊκή εποπτική αρχιτεκτονική και έχει καθιερωθεί ως χρήσιμο όργανο για την παρακολούθηση των κινδύνων για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που απορρέουν από τις μακροοικονομικές εξελίξεις και το χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η υφιστάμενη θεσμική δομή, με το Γενικό Συμβούλιο ως το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων, που συμπληρώνεται από τη Διευθύνουσα Επιτροπή, τη γραμματεία, τη συμβουλευτική τεχνική επιτροπή και τη συμβουλευτική επιστημονική επιτροπή, έχει συνολικά αποδειχθεί επιτυχής. Επιπλέον, ο συνδυασμός ακαδημαϊκής εμπειρογνομosύνης, η χρήση της έρευνας και της ανάλυσης της ΕΚΤ και η συμμετοχή ευρέος φάσματος φορέων χάραξης χρηματοπιστωτικής πολιτικής έχουν αποδειχθεί πολύ χρήσιμες για τη λειτουργία του ΕΣΣΚ. Ωστόσο, το ΕΣΣΚ μπορεί να επωφεληθεί από μεγαλύτερους πόρους και μια πιο άμεση πρόσβαση στα δεδομένα, ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τα καθήκοντά του με μεγαλύτερο βαθμό ανεξαρτησίας. Επιπλέον, ενώ η στενή συνεργασία με την ΕΚΤ είναι επιθυμητή, μια μεγαλύτερη ανεξαρτησία θα μπορούσε να διασφαλίσει ότι θα δίνεται επαρκής προσοχή στις απειλές για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ακόμη και αν προέρχονται από την ίδια τη νομισματική πολιτική.

Όσον αφορά τα συγκεκριμένα επιτεύγματά του, η διατομεακή προσέγγιση του ΕΣΣΚ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, των ασφαλιστικών εταιρειών, καθώς και των χρηματοπιστωτικών αγορών και των υποδομών της αγοράς, υπήρξε πολύ αποτελεσματική. Η ανάλυση και οι δημοσιεύσεις τους παρείχαν μια σημαντική βάση για τον σχεδιασμό της μακροπροληπτικής πολιτικής στην ΕΕ. Ο προσδιορισμός των αναδυόμενων και των υφιστάμενων συστημικών κινδύνων αποτέλεσε τη βάση για πολυάριθμες συστάσεις, προειδοποιήσεις και γνώμες, με τις οποίες ζητήθηκε η λήψη μέτρων από τις εθνικές αρχές.

35. Πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τα υψηλά επίπεδα του αποθέματος μη εξυπηρετούμενων δανείων καθώς και τους κινδύνους στη ροή των μη εξυπηρετούμενων δανείων; Πώς εκτιμάτε το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων στους ισολογισμούς μεσαίων και μικρών πιστωτικών ιδρυμάτων; Πώς βλέπετε τον ρόλο της ΕΚΤ/του ΕΕΜ στην αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος;

Η ΕΚΤ έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στις προσπάθειες για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) και ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός (ΕΕΜ) έχει καταστήσει προτεραιότητα τη μείωση των ΜΕΔ. Ένα πρώτο σημαντικό βήμα ήταν η εναρμόνιση των ορισμών των ΜΕΔ σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Μέσω της μικροπροληπτικής εποπτείας

της, η ΕΚΤ έχει ορίσει σαφείς προσδοκίες σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος από τις τράπεζες και ώθησε τις τράπεζες να εφαρμόσουν στρατηγικές μείωσης των ΜΕΔ. Κατά την έναρξη του ΕΕΜ, τα ΜΕΔ των τραπεζών ανέρχονταν σχεδόν σε 1 τρισεκατομμύριο ευρώ. Χάρη στο ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον και την αποφασιστική εποπτική δράση, το απόθεμα των ΜΕΔ μειώθηκε στα 560 δισεκατομμύρια ευρώ.

Ωστόσο, τα επίπεδα των ΜΕΔ εξακολουθούν να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, και ιδίως στις περισσότερες από τις χώρες που επλήγησαν από την κρίση, όπου το ποσοστό των ΜΕΔ εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από τα προ της κρίσης επίπεδα. Ως εκ τούτου, η περαιτέρω μείωση των ΜΕΔ εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό καθήκον. Επιπλέον, είναι σημαντικό να αποτραπεί η μελλοντική συσσώρευση ΜΕΔ. Οι νέοι κανόνες σχετικά με την ταχύτερη τροφοδότηση νέων ΜΕΔ κινούνται στη σωστή κατεύθυνση.

Μέχρι στιγμής, έχει δοθεί ελάχιστη προσοχή στο ζήτημα των ΜΕΔ σε λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, τα οποία δεν εποπτεύονται άμεσα από την ΕΚΤ και, ως εκ τούτου, δεν υπόκεινται στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ για τα ΜΕΔ. Δεδομένου ότι η συνολική αξιολόγηση πριν από την έναρξη του ΕΕΜ επικεντρώθηκε σε σημαντικά ιδρύματα μόνο, υπάρχει επίσης λιγότερη διαφάνεια όσον αφορά την έκταση του προβλήματος. Ως εκ τούτου, μπορεί να εξεταστεί η δυνατότητα συνολικής αξιολόγησης των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, ιδίως όταν κρίνεται κατά πόσον οι λιγότερο σημαντικές τράπεζες πληρούν τις προϋποθέσεις για να προχωρήσουν στην Τραπεζική Ένωση.

Σε κάθε περίπτωση, οι μικρότερες τράπεζες υπόκεινται επίσης στον μηχανισμό στήριξης του πυλώνα 1 του αναθεωρημένου ΚΚΑ για να εξασφαλιστούν επαρκή επίπεδα προβλέψεων για νέα ΜΕΔ. Αυτό αντικατοπτρίζει ορθά την ανάγκη για ίσους όρους ανταγωνισμού για όλες τις τράπεζες στην Τραπεζική Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, με παράλληλη τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.

36. Πώς εκτιμάτε το υψηλό ποσοστό στοιχείων ενεργητικού επιπέδου 2 και επιπέδου 3 στους ισολογισμούς πολλών τραπεζών; Τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού λαμβάνονται δεόντως υπόψη από το ισχύον εποπτικό πλαίσιο;

Ο όγκος των στοιχείων ενεργητικού επιπέδου 2 και επιπέδου 3 στους ισολογισμούς των τραπεζών είναι σημαντικός. Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2019, σύμφωνα με τις εποπτικές στατιστικές της ΕΚΤ, τα στοιχεία ενεργητικού επιπέδου 3 των τραπεζών του ΕΕΜ ανήλθαν σε 194 δισεκατομμύρια ευρώ και τα στοιχεία ενεργητικού επιπέδου 2 σε 3,174 δισεκατομμύρια ευρώ. Υπό το πρίσμα των εν λόγω μεγεθών, οι κίνδυνοι αποτίμησης από τα στοιχεία ενεργητικού επιπέδου 2 και επιπέδου 3 θα πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρό εποπτικό έλεγχο. Ο ΕΕΜ φαίνεται να συμμερίζεται αυτή την άποψη, καθώς ο κίνδυνος συναλλαγών και η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων εξακολουθούν να αποτελούν εποπτική προτεραιότητα για το έτος 2020.

Η λογιστική αντιμετώπιση των περιουσιακών στοιχείων που δεν έχουν αξιόπιστες τιμές αγοράς υπήρξε για μεγάλο χρονικό διάστημα προβληματική. Τα στοιχεία ενεργητικού (ή τα στοιχεία παθητικού) επιπέδου 2 δεν αποτελούν συχνά αντικείμενο συναλλαγών, αλλά εξακολουθούν να επιτρέπουν τον καθορισμό της εύλογης αξίας που βασίζεται σε παρατηρήσιμες εισροές. Αυτό αποδεικνύεται πολύ δύσκολο για τα περιουσιακά στοιχεία επιπέδου 3, τα οποία αποτιμώνται βάσει μοντέλου, το οποίο βασίζεται σε μη παρατηρήσιμες

εισροές και παραδοχές. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει υψηλός βαθμός αβεβαιότητας όσον αφορά την καταλληλότητα της αποτίμησής τους. Δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι είναι εξ ορισμού επικίνδυνα ή ότι συνιστούν απειλή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ωστόσο, δεδομένων των δυσκολιών στην αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού επιπέδου 2 και επιπέδου 3, η συνέχιση της παρακολούθησης είναι δικαιολογημένη.

37. Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με τη ρύθμιση των οντοτήτων σκιώδους τραπεζικής; Βλέπετε ρυθμιστικά και εποπτικά κενά τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν βραχυπρόθεσμα από τους νομοθέτες;

Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, οι μη τραπεζικοί χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές (NBFΙ), ιδίως οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων, έχουν αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία. Κατ' αρχήν, η μεγαλύτερη διαφοροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι επιθυμητή, δεδομένου ότι τα χρηματοπιστωτικά συστήματα στα οποία κυριαρχούν οι τράπεζες έχουν δείξει μικρή ανθεκτικότητα στην κρίση. Ως εκ τούτου, η ανάπτυξη μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών αντικατοπτρίζει εν μέρει την επιθυμητή στροφή προς περισσότερο αγορακεντρική χρηματοδότηση, η οποία μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της συνολικής ανθεκτικότητας της πραγματικής οικονομίας.

Ωστόσο, εκφράστηκαν ανησυχίες σχετικά με το ρυθμιστικό αρμπιτράζ, καθώς οι επικίνδυνες δραστηριότητες ενδέχεται να έχουν μετατοπιστεί από τον περισσότερο ρυθμιζόμενο τραπεζικό τομέα σε «σκιώδεις τράπεζες». Ενώ δεν είναι αλήθεια ότι άλλα τμήματα των χρηματοπιστωτικών συστημάτων δεν υπόκεινται σε ρυθμίσεις, μόνο πρόσφατα μετατοπίστηκε η εστίαση προς δυνητικούς συστημικούς κινδύνους που προέρχονται από τους εν λόγω τομείς. Το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ), το ΕΣΣΚ και η ΕΑΚΑΑ έχουν επιτελέσει χρήσιμο έργο για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων των NBFΙ, ιδίως όσον αφορά τους κινδύνους ρευστότητας και τους κινδύνους από τα μοχλευμένα ιδρύματα. Απαιτούνται περαιτέρω εργασίες για την καλύτερη κατανόηση των δευτερογενών αποτελεσμάτων από τους NBFΙ σε άλλα τμήματα του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου του παραδοσιακού τραπεζικού τομέα.

Οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες πληροφορίες για τον εντοπισμό και την κάλυψη κενών στον τομέα των μικρο- και μακροπροληπτικών ρυθμίσεων του τομέα NBFΙ.

38. Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με τα βήματα προς την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης με ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Εγγύησης των Καταθέσεων και έναν δημοσιονομικό μηχανισμό ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαίας εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας περί τραπεζικής ένωσης;

Ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων (ΕΣΑΚ) αποτελεί αναπόσπαστο και απαραίτητο μέρος της Τραπεζικής Ένωσης. Πρωταρχικός στόχος της Τραπεζικής Ένωσης ήταν να μετριάσει τον στενό σύνδεσμο μεταξύ κρατών και τραπεζών. Η κοινή εποπτεία και η εξυγίανση αποτελούν επιθυμητά μέτρα προς την κατεύθυνση αυτή. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά. Υπό αυτό το πρίσμα, χαιρετίζω θερμά την ανανεωμένη ώθηση για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με έναν χάρτη πορείας για το ΕΣΑΚ.

Μέσω των εθνικών συστημάτων ασφάλισης των καταθέσεων, υπάρχει στενή σχέση μεταξύ

των τραπεζών και των κρατών τους, δεδομένου ότι η αξιοπιστία της ασφάλισης καταθέσεων εξαρτάται εν τέλει από έναν υπόρρητο δημοσιονομικό μηχανισμό ασφαλείας. Ως εκ τούτου, η αξιοπιστία της ασφάλισης των καταθέσεων εξαρτάται από την κατάσταση του κράτους, ακριβώς όπως το κράτος μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από προβλήματα στον τραπεζικό τομέα. Η εθνική ασφάλιση των καταθέσεων λειτουργεί ως εμπόδιο για την ολοκλήρωση του τραπεζικού τομέα, δεδομένου ότι θέτει κίνητρα για περιχαράκωση σε περιόδους κρίσης. Ένας κατακερματισμένος τραπεζικός τομέας καθιστά πιο δύσκολο για τις τράπεζες να αξιοποιήσουν τα οφέλη της μεγάλης ευρωπαϊκής αγοράς, κάτι που έχει καταστεί ακόμη πιο σημαντικό με την εμφάνιση ψηφιακών επιχειρηματικών μοντέλων.

Το ΕΣΑΚ θα πρέπει να σχεδιαστεί ως ένα σύστημα αντασφάλισης με μόνιμα εθνικά τμήματα, τα οποία πρέπει να αξιοποιούνται πρώτα πριν υπάρξει πρόσβαση σε ευρωπαϊκά κονδύλια. Τα ασφαλιστρα θα πρέπει να εξαρτώνται από παράγοντες κινδύνου ειδικούς για τις τράπεζες και τις χώρες. Στο μέλλον, ο χάρτης πορείας θα πρέπει επίσης να οδηγήσει σε έναν κοινό δημόσιο μηχανισμό ασφαλείας για το ΕΣΑΚ, ο οποίος θα είναι το τελικό βήμα που απαιτείται για τη διάρρηξη του δεσμού μεταξύ των εθνικών τραπεζικών συστημάτων και των κρατών τους.

Το ΕΣΑΚ θα πρέπει να συνοδεύεται από περαιτέρω κανονιστικά μέτρα. Κάτι τέτοιο περιλαμβάνει, κυρίως, την κατάλληλη ρύθμιση των κρατικών ανοιγμάτων, ώστε να αποφεύγεται η μετατόπιση των κινδύνων αθέτησης υποχρέωσης δημόσιου χρέους σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω της κοινής ασφάλισης καταθέσεων. Αυτό θα μπορούσε να λάβει τη μορφή επιβαρύνσεων για συγκεντρώσεις κρατικών ομολόγων, με βάση τον κίνδυνο, οι οποίες θα ενεργοποιούνται μόνο όταν ξεπεραστεί ένα ορισμένο επίπεδο ανοιγμάτων σε κρατικά ομόλογα προς ένα συγκεκριμένο κράτος.

Επιπλέον, η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης απαιτεί περαιτέρω μείωση του κινδύνου, για παράδειγμα περαιτέρω μείωση των ΜΕΔ και συσσώρευση κεφαλαίων διάσωσης με ίδια μέσα (TLAC και MREL). Ένα ευρωπαϊκό ασφαλές περιουσιακό στοιχείο (που συζητήθηκε ανωτέρω) θα μπορούσε να διευκολύνει τη μετάβαση στο νέο καθεστώς, προσφέροντας ένα ασφαλές και επαρκώς διαφοροποιημένο περιουσιακό στοιχείο για τις τράπεζες και μπορεί να μετριάσει τις ανησυχίες όσον αφορά τις επιπτώσεις μιας μεταβαλλόμενης ρυθμιστικής μεταχείρισης στη σταθερότητα των αγορών κρατικών ομολόγων.

Ενώ το νέο καθεστώς εξυγίανσης έχει επιτύχει στις πρώτες δοκιμές του, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στο πλαίσιο εξυγίανσης. Δεδομένου του ισχύοντος συστήματος, μόνο οι σημαντικότερες υποθέσεις εξυγίανσης αντιμετωπίζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ οι λιγότερο συστημικές υποθέσεις εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, τα καθεστώτα αφερεγγυότητας των εθνικών τραπεζών δεν είναι εναρμονισμένα, γεγονός που σημαίνει ότι δεν υπάρχει ενιαίο καθεστώς εξυγίανσης, αλλά εκ των πραγμάτων 19 χωριστά καθεστώτα. Ως εκ τούτου, η εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων αφερεγγυότητας των τραπεζών θα πρέπει να βρεθεί ψηλά στην ημερήσια διάταξη. Ένα άλλο ζήτημα αφορά την παροχή ρευστότητας κατά την εξυγίανση. Ενώ η συμφωνία για τον δημοσιονομικό μηχανισμό ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) αποτέλεσε σημαντικό βήμα, το ΕΤΕ δεν θα είναι ακόμη σε θέση να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις ρευστότητας, διότι οι απαιτήσεις αυτές φθάνουν εύκολα σε κλίμακα που υπερβαίνει κατά πολύ το μέγεθος του ΕΤΕ, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού ασφαλείας.

39. Ποιους κινδύνους που συνδέονται με τα δάνεια με μόχλευση βλέπετε για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται;

Σε ένα περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων, έχουμε δει τους επενδυτές να αναζητούν επενδύσεις υψηλότερης απόδοσης. Δάνεια με μόχλευση χορηγούνται σε ήδη υπερχρεωμένες εταιρείες ή άτομα με σχετικά κακό πιστωτικό ιστορικό. Ως εκ τούτου, ενέχουν έναν εγγενώς υψηλότερο πιστωτικό κίνδυνο και καταβάλλουν υψηλότερες αποδόσεις.

Σύμφωνα με το ενημερωτικό δελτίο τραπεζικής εποπτείας της ΕΚΤ του Μαΐου 2019, οι 18 πιο δραστήριες τράπεζες σε αυτή την αγορά μεταξύ εκείνων που εποπτεύονται από την ΕΚΤ είχαν ανοίγματα 321 δισεκατομμυρίων στο τέλος του προηγούμενου έτους. Αυτό εξακολουθεί να είναι σημαντικά χαμηλότερο από την αγορά μοχλευμένων δανείων στις ΗΠΑ. Ωστόσο, η ΕΚΤ έχει επανειλημμένα τονίσει τον κίνδυνο της εσφαλμένης τιμολόγησης και της εξασθένησης των προτύπων της ανάληψης υποχρεώσεων στην αγορά μοχλευμένων δανείων. Κατά συνέπεια, το 2017, η ΕΚΤ εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για τον μοχλευμένο δανεισμό και συμπεριέλαβε τη μοχλευμένη χρηματοδότηση στις εποπτικές της προτεραιότητες για το 2020. Πράγματι, σε περίοδο ύφεσης, τα μοχλευμένα δάνεια θα μπορούσαν γρήγορα να παρουσιάσουν αυξανόμενα ποσοστά αθέτησης. Υπάρχει επίσης ένα δυνητικό στοιχείο συστημικού κινδύνου, καθώς οι επενδυτές είναι πολύ διασυνδεδεμένοι και οι τράπεζες έχουν έμμεσα ανοίγματα, μεταξύ άλλων μέσω CLO (εγγυημένων δανειακών ομολόγων).

40. Ποιες προκλήσεις προβλέπετε για την ΕΚΤ εάν ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) μετατραπεί σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο (ΕΝΤ); Ποιον ρόλο αποδίδετε στη ρύθμιση της χρηματοπιστωτικής αγοράς κατά την τιμολόγηση κρατικών τίτλων;

Κεντρικό στοιχείο της διαχείρισης κρίσεων στη ζώνη του ευρώ ήταν η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) και του προδρόμου του, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ). Η συνολική εκταμίευση χρηματοδοτικής συνδρομής ύψους 295 δισεκατομμυρίων ευρώ από το 2010 υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε ο ΕΜΣ.

Παρά τον αποτελεσματικό του ρόλο, η κρίση αποκάλυψε επίσης ότι η λειτουργία του ΕΜΣ μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές κινούνται προς δύο κατευθύνσεις. Πρώτον, υπάρχει μια δέσμη μεταρρυθμίσεων, οι οποίες βρίσκεται υπό συζήτηση επί του παρόντος, που αποβλέπει στην ενίσχυση της διακυβέρνησης του ΕΜΣ και τη συμπλήρωση της εργαλειοθήκης του. Αυτό αφορά έναν ενισχυμένο ρόλο του ΕΜΣ στα προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής και τροποποιήσεις των προληπτικών πιστωτικών γραμμών του ΕΜΣ, οι οποίες δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ποτέ μέχρι σήμερα. (Αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι είναι αναποτελεσματικές – οι ΟΜΤ (οριστικές νομισματικές συναλλαγές) επίσης δεν χρησιμοποιήθηκαν ποτέ αλλά είναι σαφές ότι είχαν σταθεροποιητική επίδραση). Δεύτερον, υπάρχει μια δέσμη μεταρρυθμίσεων με τις οποίες μεταβάλλεται ο ρόλος του ΕΜΣ για την παροχή στήριξης σε άλλα τμήματα της αρχιτεκτονικής της ζώνης του ευρώ. Αυτό περιλαμβάνει, ειδικότερα, τον ρόλο που θα διαδραματίσει ο ΕΜΣ ως μηχανισμός ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό το πλαίσιο εξυγίανσης των τραπεζών.

Δεδομένων των προβλεπόμενων βελτιώσεων και στις δύο διαστάσεις, θα ήταν εξαιρετικά

ευπρόσδεκτη μια πολιτική συμφωνία για τη μεταρρύθμιση του ΕΜΣ τον Δεκέμβριο του 2019, την οποία θα ακολουθούσαν οι εθνικές διαδικασίες κύρωσης το 2020.

Ωστόσο, όσον αφορά τη μετατροπή του ΕΜΣ, πιστεύω ότι θα ήταν παραπλανητικό το μετασχηματισμένο ΕΜΣ να αναφέρεται ως «Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο», δεδομένου ότι η ονομασία αυτή δεν θα περιέγραφε ορθά τις λειτουργίες του ΕΜΣ.

Οι υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές είναι ουσιαστικής σημασίας για να εξασφαλιστεί ότι τα επίπεδα του δημόσιου χρέους παραμένουν βιώσιμα και ότι οι εθνικές κυβερνήσεις διαθέτουν επαρκή δημοσιονομικά περιθώρια για την αντιμετώπιση των οικονομικών κρίσεων. Τα αυξανόμενα ασφάλιστρα κινδύνου μπορούν να χρησιμεύσουν ως προειδοποίηση ότι απειλείται η βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. Ωστόσο, η εμπειρία του παρελθόντος έχει δείξει ότι οι αγορές δεν λειτουργούν πάντοτε τέλεια και ότι μπορεί να υπάρχουν αστοχίες της αγοράς, ιδίως σε περιόδους κρίσης, κάτι που οδηγεί σε επιζήμια δυναμική ακραίων διακυμάνσεων. Ως εκ τούτου, κάθε δημοσιονομικό πλαίσιο θα πρέπει να περιλαμβάνει πτυχές πειθαρχίας της αγοράς προκειμένου να προληφθεί η συσσώρευση δημοσιονομικών ανισορροπιών, αλλά θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων. Και τα δύο είναι θεμελιώδη για τη σταθερότητα της ζώνης του ευρώ.

41. Ποια είναι η εκτίμησή σας για τη συμμετοχή της ΕΚΤ στο πλαίσιο των προγραμμάτων χρηματοδοτικής συνδρομής; Πώς βλέπετε να εξελίσσεται η δυνητική συμμετοχή της ΕΚΤ στα προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής και στην εποπτεία μετά το πρόγραμμα;

Στην κρίση της ζώνης του ευρώ, η ΕΚΤ συνεργάστηκε στενά στα προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής. Ταυτόχρονα, δεν διέθετε επίσημη εξουσία λήψης αποφάσεων για δράσεις και αποφάσεις που λαμβάνονταν στο πλαίσιο του προγράμματος και δεν υπέγραψε τα μνημόνια συνεννόησης με τις χώρες που απέκτησαν πρόσβαση σε χρηματοδοτική συνδρομή. Για να υπενθυμίσουμε τη νομική βάση: τόσο ο κανονισμός για το «δίπτυχο» όσο και η συνθήκη για τον ΕΜΣ αναθέτουν στην ΕΚΤ το καθήκον να παρέχει συμβουλές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του έργου της σχετικά με τα προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής. Η συμμετοχή της ΕΚΤ στην εποπτεία μετά το πρόγραμμα διασφαλίζει επίσης ότι η ΕΚΤ είναι σε θέση να αξιολογεί τις επιπτώσεις για τα καθήκοντά της και να παρέχει την εμπειρογνωμοσύνη της σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη μου, η συμμετοχή της ΕΚΤ στα προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής και στην εποπτεία μετά το πρόγραμμα θα μπορούσε δυνητικά να προκαλέσει συγκρούσεις συμφερόντων – παρόλο που ο ρόλος της είναι απλώς συμβουλευτικός. Επιπλέον, οι δραστηριότητες της ΕΚΤ στα εν λόγω προγράμματα θα πρέπει να συνδέονται όσο το δυνατόν στενότερα με την εντολή της.

Για τον λόγο αυτό, πρέπει να επικροτηθεί το γεγονός ότι η ΕΚΤ έχει περιορίσει τον τομέα των δραστηριοτήτων της εστιάζοντας περισσότερο σε θέματα που αφορούν τον μακροοικονομικό τομέα και τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Αυτό επιτρέπει στην ΕΚΤ να χρησιμοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την εμπειρογνωμοσύνη της και να ασκεί επιρροή στις πολιτικές του χρηματοπιστωτικού τομέα στις χώρες του προγράμματος, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό την άσκηση της νομισματικής πολιτικής.

42. Πώς αξιολογείτε την εφαρμογή του μηχανισμού εξυγίανσης των τραπεζών στην ΕΕ; Ποια

είναι η άποψή σας για «υπερβολικά μεγάλα ή διασυνδεδεμένα για να χρεοκοπήσουν» ιδρύματα, ταμειυτήρια και συνεταιριστικές τράπεζες, και για το συνολικό ζήτημα της κερδοφορίας του τραπεζικού τομέα στην ΕΕ, και ποια είναι η άποψή σας σχετικά με την ακολουθητέα πορεία ή την αρχιτεκτονική του για την ικανοποίηση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας και της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης;

Το να γίνουν οι τράπεζες επιδεκτικές εξυγίανσης χωρίς να προκαλούνται συστημικές διαταραχές και χωρίς να χρησιμοποιούνται χρήματα των φορολογουμένων ήταν ένας από τους κύριους στόχους των μεταρρυθμίσεων μετά την κρίση. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ δημιούργησε ένα νέο καθεστώς εξυγίανσης των τραπεζών με βάση την οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών (BRRD), η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2015 (οι διαδικασίες της διάσωσης με ίδια μέσα ίσχυαν από την 1η Ιανουαρίου 2016). Στη ζώνη του ευρώ, αυτό θεσμοθετήθηκε μέσω του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (ΕΜΕ), συμπεριλαμβανομένου του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (ΕΤΕ). Η θεμελιώδης αλλαγή παραδείγματος είναι να αντικατασταθεί η κοινή πρακτική της διάσωσης των τραπεζών από τη διάσωση με ίδια μέσα (bail-in).

Το νέο πλαίσιο εξυγίανσης αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια αποδείχτηκε ότι δεν είναι ακόμη επαρκές. Αν και έχουμε δει αρκετές διασώσεις με ίδια μέσα σε περιπτώσεις χρέους χαμηλότερης εξοφλητικής προτεραιότητας (δηλαδή μειωμένης εξασφάλισης), το χρέος με εξοφλητική προτεραιότητα έχει κατά κανόνα απαλλαγεί. Τα εθνικά καθεστώτα αφερεγγυότητας θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την παράκαμψη των αυστηρότερων ευρωπαϊκών κανόνων. Και κατέστη σαφές ότι το ΕΤΕ ήταν πολύ μικρό για να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει μεγαλύτερες κρίσεις, γεγονός που οδήγησε στην πρόταση ενός δημοσιονομικού μηχανισμού ασφαλείας.

Ως εκ τούτου, το καθεστώς εξυγίανσης πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, επιδιώκοντας την εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων αφερεγγυότητας των τραπεζών και τη δημιουργία δημοσιονομικού μηχανισμού ασφαλείας, καθώς και μιας διευκόλυνσης για τη ρευστότητα κατά την εξυγίανση.

Η πείρα έχει επίσης δείξει ότι η διάσωση με ίδια μέσα μπορεί να είναι αμφιλεγόμενη ακόμη και σε περιόδους μη κρίσης σε συγκριτικά μικρές τράπεζες. Αυτό σημαίνει ότι η διάσωση με ίδια μέσα σε μια μεγάλη τράπεζα, μεσούσης μιας κρίσης, μπορεί να είναι πολύ πιο δύσκολη. Αυτή η δυνητική έλλειψη δυνατότητας εξυγίανσης των μεγαλύτερων τραπεζών (λόγω του μεγέθους τους – πολύ μεγάλη για να χρεοκοπήσει – ή της διασύνδεσής τους -πολύ διασυνδεδεμένη για να χρεοκοπήσει) θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με την επιβολή πολύ υψηλότερων κεφαλαιακών απαιτήσεων σε τράπεζες που είναι δύσκολο να εξυγιανθούν. Η αύξηση της ικανότητας απορρόφησης ζημιών, καθώς και τα πρόσθετα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας για τις συστημικές σημαντικές τράπεζες έχουν ήδη συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος. Ωστόσο, κατά τη γνώμη μου, οι πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις τράπεζες συστημικής σημασίας είναι ακόμη πολύ μικρές.

Η αποδοτικότητα των τραπεζών της ζώνης του ευρώ είναι σχετικά χαμηλή σε διεθνή σύγκριση. Αυτό αποτελεί πηγή ανησυχίας από την άποψη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, δεδομένου ότι οι τράπεζες με χαμηλή κερδοφορία αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη δημιουργία κεφαλαίου μέσω αδιανέμητων κερδών. Μπορεί επίσης να καταστήσει δυσκολότερο για τις τράπεζες να ανταγωνιστούν τους νεοεισερχόμενους στην αγορά στην

ψηφιακή οικονομία, καθώς τα χαμηλά κέρδη παρεμποδίζουν τις επενδύσεις σε ψηφιακά επιχειρηματικά μοντέλα και συστήματα ΤΠ, γεγονός που μειώνει περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα των τραπεζών.

Η χαμηλή κερδοφορία δεν αποτελεί πρόσφατο φαινόμενο, αλλά χρονολογείται από τα έτη πριν από την κρίση, κάτι που παραπέμπει σε διαρθρωτικά αίτια. Οι δείκτες κόστους/εσόδων τείνουν να είναι υψηλοί και μάλιστα αυξήθηκαν εν μέρει τα τελευταία χρόνια. Αυτό οφείλεται εν μέρει στον έντονο ανταγωνισμό, κάτι που παραπέμπει ενδεχομένως σε πολύ μεγάλο αριθμό τραπεζών. Στην πραγματικότητα, αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι δεν φανήκαμε πρόθυμοι να αφήσουμε τις τράπεζες να βγουν από την αγορά μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση. Με τις περισσότερες τράπεζες να έχουν διασωθεί και με νέους ανταγωνιστές, συμπεριλαμβανομένων μη τραπεζικών ιδρυμάτων, να εισέρχονται στην αγορά, τα περιθώρια κέρδους τείνουν να μειώνονται, παρά την εν εξελίξει διαδικασία ενοποίησης στον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα.

Για να μειωθεί ο υπερβολικός αριθμός τραπεζών, φαίνεται αναπόφευκτη η περαιτέρω ενοποίηση. Επιπλέον, οι αδύναμες τράπεζες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εξέρχονται από την αγορά αντί να τις διατηρούμε στη ζωή με χρήματα των φορολογουμένων. Σε μια ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά, οι διασυννοριακές συγχωνεύσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν ελκυστική επιλογή. Ωστόσο, οι συγχωνεύσεις αυτές καθίστανται δυσχερείς με την πρακτική της περιχαράκωσης των εγχώριων θυγατρικών ξένων τραπεζών. Η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης θα συμβάλει στον μετριασμό των τριβών στις διασυννοριακές συγχωνεύσεις. Αυτό θα συμβάλει στην ενίσχυση των τραπεζών και, ως εκ τούτου, θα συμβάλει στο να δοθεί η δυνατότητα στον τραπεζικό τομέα να εκπληρώσει το έργο του όσον αφορά τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας.

43. Πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η φοροαποφυγή και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας σε ολόκληρη την Τραπεζική Ένωση; Πώς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες όταν η ΕΚΤ αξιολογεί τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα των τραπεζών; Υπάρχει ανάγκη κεντρικής εποπτείας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σε έναν ενιαίο οργανισμό ή μηχανισμό της ΕΕ;

Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες εμφανίζεται ως ένας από τους μεγαλύτερους λειτουργικούς κινδύνους στις τραπεζικές αγορές. Όταν οι τράπεζες εμπλέκονται σε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, αυτό δεν αποτελεί απλώς ποινικό αδίκημα, αλλά μπορεί επίσης να οδηγήσει σε χρεοκοπία της τράπεζας, όπως επιβεβαιώνεται από πρόσφατες υποθέσεις.

Στη χρηματοπιστωτική κρίση, μάθαμε ότι οι οικονομικοί κίνδυνοι δεν σταματούν στα εθνικά σύνορα και απαντήσαμε με τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος για την εποπτεία των ευρωπαϊκών τραπεζών. Ένα παρόμοιο μέτρο μπορεί να είναι απαραίτητο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου ΚΞΧ/ΧΤ (καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας). Οι πράξεις παράνομης χρηματοδότησης είναι, από τη φύση τους, ένα διασυννοριακό ζήτημα, το οποίο πρέπει να επιλυθεί σε υπερεθνικό επίπεδο. Το σημερινό

σύστημα εξακολουθεί να πάσχει από υπερβολικό κατακερματισμό και δεν συνάδει με την πραγματικότητα μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής τραπεζικής αγοράς. Στα μελλοντικά βήματα θα πρέπει να περιλαμβάνονται όχι μόνο η δημιουργία ενός κεντρικού οργανισμού της ΕΕ που είναι υπεύθυνος για την εποπτεία της ΚΞΧ/ΧΤ, αλλά και η περαιτέρω εναρμόνιση των κανονιστικών ρυθμίσεων, ιδίως με τη μετατροπή της οδηγίας ΝΕΠΔ σε κανονισμό.

Επιπλέον, η ΕΕ και η ΕΚΤ πρέπει επίσης να αναπτύξουν μια συνεπή προσέγγιση για τον τρόπο με τον οποίο οι κίνδυνοι νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μπορούν να ενσωματωθούν στην προληπτική εποπτεία. Όταν οι τράπεζες ασκούν παράνομες δραστηριότητες, αυτό αντικατοπτρίζει επίσης τα αδύναμα πλαίσια διακυβέρνησης και τα ανεπαρκή πλαίσια για τη συμμόρφωση, τον έλεγχο και τη διαχείριση των κινδύνων. Η ΕΚΤ εξήγησε επίσης λεπτομερώς τι έχει πράξει για να ενισχύσει την προσήλωσή της στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ωστόσο, η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν αποτελεί προληπτικό καθήκον, το οποίο σημαίνει ότι η αρχή προληπτικής εποπτείας δεν έχει άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες, αλλά πρέπει να βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχονται από άλλες αρχές. Οι πρόσφατα υπογραφείσες συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ της ΕΚΤ και των αρχών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σε εθνικό επίπεδο, ώστε να καταστεί δυνατή η έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών, αποτελούν πολύ θετική εξέλιξη.

Το σχέδιο δράσης του Συμβουλίου καθορίζει επίσης ορισμένες σημαντικές μη νομοθετικές δράσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και η γνωμοδότηση της ΕΑΤ αποστέλλει σαφές μήνυμα σχετικά με τη σημασία των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες για την προληπτική εποπτεία σε ολόκληρη την ενιαία αγορά.

44. Πιστεύετε ότι τα κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ θα πρέπει να πληρούν συμπληρωματικούς όρους προτού καταστούν μέλη της ζώνης του ευρώ και, ως εκ τούτου, μέλη της Τραπεζικής Ένωσης, όπως ο αποτελεσματικός έλεγχος των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η επίδειξη συγκριτικά σταθερών αγορών ακινήτων, ο αποτελεσματικός έλεγχος της διαφθοράς;

Όπως προαναφέρθηκε, η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύουν τακτικές εκθέσεις σύγκλισης, προκειμένου να αξιολογηθεί σε ποιο βαθμό κάθε χώρα εκτός της ζώνης του ευρώ έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τα κριτήρια που καθορίζονται στη Συνθήκη και κατά πόσον η σύγκλιση αυτή είναι βιώσιμη. Δεδομένου ότι η υιοθέτηση του ευρώ συνεπάγεται επίσης συμμετοχή στον ΕΕΜ, οι χώρες που επιθυμούν να προσχωρήσουν στο ευρώ καλούνται να συνεργαστούν στενά με την τραπεζική εποπτεία της ΕΚΤ πριν από την υιοθέτηση του ευρώ. Αυτό ήδη περιλαμβάνει αξιολόγηση του εθνικού νομικού πλαισίου, ώστε να μπορεί η ΕΚΤ να ασκεί τα εποπτικά της καθήκοντα, καθώς και συνολική αξιολόγηση των τραπεζών που θα εποπτεύονται άμεσα. Είναι σημαντικό αυτές οι διαδικασίες να συνοδεύονται από εντατικές ανταλλαγές με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Αυτό μπορεί επίσης να περιλαμβάνει συζητήσεις για μη προληπτικές πτυχές, όπως η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διότι αυτές μπορεί να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους κινδύνους των τραπεζών.

45. Είναι η βαθύτερη χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση πάντοτε συνεπής με τον στόχο της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας; Πιστεύετε ότι οι πιθανές διασυννοριακές συγχωνεύσεις τραπεζών ενισχύουν το πρόβλημα των ιδρυμάτων που είναι «υπερβολικά μεγάλα για να αφεθούν να χρεοκοπήσουν»; Ποιοι θα πρέπει να είναι οι στόχοι της Ένωσης Κεφαλαιαγορών;

Η σχέση μεταξύ της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας μπορεί να εξελίσσεται και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Αφενός, η χρηματοοικονομική ολοκλήρωση μπορεί να βλάψει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Όταν οι χρηματοπιστωτικές αγορές είναι έντονα ολοκληρωμένες, αυξάνεται επίσης η ικανότητά τους για διάδοση των κινδύνων. Με τον τρόπο αυτό προωθείται η μετάδοση χρηματοοικονομικών κινδύνων και, με τη σειρά της, αυξάνεται η πιθανότητα συστημικών κρίσεων. Αυτό εξαρτάται, ωστόσο, από την ανθεκτικότητα των διασυννοριακών ροών κεφαλαίων. Η έρευνα έχει δείξει ότι οι μετοχικές ροές συνήθως είναι πιο ανθεκτικές από τις ροές χρέους, είναι μακροπρόθεσμες ροές μάλλον παρά βραχυπρόθεσμες και ροές λιανικής παρά ροές χονδρικής.

Από την άλλη πλευρά, με την προώθηση του επιμερισμού του κινδύνου, η οικονομική ολοκλήρωση θα μπορούσε να ενισχύσει την ανθεκτικότητα και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Θα μπορούσε επίσης να αυξήσει την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη, προωθώντας την αποτελεσματικότερη κατανομή πόρων μεταξύ των χωρών. Τέλος, από την άποψη των κεντρικών τραπεζών, η ισχυρότερη διασυννοριακή ολοκλήρωση θα βελτιώσει τον μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα εγχειρήματα της Τραπεζικής Ένωσης και της Ένωσης Κεφαλαιαγορών είναι τόσο σημαντικά για την εύρυθμη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Πράγματι, η ολοκλήρωση των εν λόγω εγχειρημάτων θα επιτρέψει να επιτευχθεί μια ιδιαίτερα δύσκολη ισορροπία μεταξύ της μεγαλύτερης ολοκλήρωσης και της μεγαλύτερης χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Για να υλοποιηθούν αυτά τα οφέλη, είναι σημαντικό να υπάρχει ένα θεσμικό πλαίσιο που να λειτουργεί σωστά σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για την Τραπεζική Ένωση, καθώς τόσο η εποπτεία όσο και η εξυγίανση των τραπεζών θα μετατοπιστούν από το εθνικό στο ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι πλέον δυνατή η απεμπλοκή της πορείας προς μια πραγματικά ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά, με ταυτόχρονη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με την αντιμετώπιση μεγάλων διασυννοριακών τραπεζών σε περίπτωση κρίσης. Σε μια πραγματικά ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά, οι διασυννοριακές συγχωνεύσεις θα αποτελέσουν τον κανόνα. Δεδομένου ότι τα ιδρύματα αυτά θα μπορούσαν εύκολα να γίνουν πολύ μεγάλα, θα μπορούσε να παρουσιαστεί το πρόβλημα των πολύ μεγάλων για να χρεοκοπήσουν ιδρυμάτων. Αλλά, αντί να απαγορεύονται οι συγχωνεύσεις αυτές, οι εν λόγω τράπεζες θα πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρότερη ρύθμιση και εποπτεία, για παράδειγμα υπό τη μορφή υψηλότερων κεφαλαιακών απαιτήσεων. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα, ακόμη και οι συγχωνευόμενες τράπεζες θα είναι συγκριτικά μικρές. Χωρίς την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, δεν θα υπάρξει μια πραγματικά ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά.

Στο ίδιο πνεύμα, μια πραγματική Ένωση Κεφαλαιαγορών θα μείωνε την εξάρτηση από τις τράπεζες, ενθαρρύνοντας τις βασιζόμενες στην αγορά πηγές χρηματοδότησης. Αυτό θα αυξήσει την ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και θα ενισχύσει τη

λειτουργία ιδιωτικών διαύλων επιμερισμού του κινδύνου όταν κλυδωνισμοί πλήττουν την οικονομία. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ανθεκτικές μορφές χρηματοδότησης, ιδίως μετοχικές ροές. Για τον σκοπό αυτό, είναι σημαντικό να τεθεί σε εφαρμογή ένα φιλόδοξο θεματολόγιο για την Ένωση Κεφαλαιαγορών. Το έργο αυτό θα πρέπει να μετουσιωθεί σε συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής, οι οποίες θα εφαρμόζονται αποτελεσματικά, καθώς η αλλαγή του χρηματοπιστωτικού τοπίου ασφαλώς δεν είναι εύκολη υπόθεση. Η πρόοδος που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής θα πρέπει ασφαλώς να χαιρετιστεί, αλλά πρέπει ακόμη να γίνουν περισσότερα. Είναι σημαντικό να υπάρχει ένα φιλόδοξο σχέδιο για την ενίσχυση της εποπτικής σύγκλισης σε ολόκληρη την ΕΕ. Ενδεχομένως, δεν αποκλείεται να χρειαστεί μια κεντρική εποπτική αρχή για τη συνεπή εφαρμογή ενός ενισχυμένου ενιαίου εγχειριδίου κανόνων για τις κεφαλαιαγορές της ΕΕ. Επιπλέον, πρέπει να συνεχιστεί η εναρμόνιση των εθνικών πλαισίων για την αφερεγγυότητα. Τέλος, για να ενισχυθεί η χρηματοδότηση από ίδια κεφάλαια, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η μεροληπτική μεταχείριση του χρέους στη φορολογία.

46. Ορισμένα σημαντικά ομόλογα του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα στην Ευρώπη χαρακτηρίζονται από αρνητικές αποδόσεις. Έχει αυτό επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και, εάν ναι, πώς θα πρέπει να αντιμετωπιστεί;

Το σημερινό περιβάλλον χαμηλής απόδοσης ασκεί πίεση στα κέρδη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ενισχύοντας τα υποκείμενα διαρθρωτικά προβλήματα. Επιπλέον, αυτό οδηγεί σε πάση θυσία αναζήτησης υψηλής απόδοσης, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε συμπίεση των ασφαλιστρών κινδύνου. Το περιβάλλον μόνιμα χαμηλών αποδόσεων απειλεί τα επιχειρηματικά μοντέλα των παραδοσιακών ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Για τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στον παραδοσιακό τραπεζικό τομέα, το κύριο ζήτημα δεν είναι το ύψος των επιτοκίων, αλλά η κλίση της καμπύλης αποδόσεων. Επιπλέον, έχει σημασία ο βαθμός στον οποίο τα αρνητικά επιτόκια μπορεί να μετακυλιστούν στους πελάτες των τραπεζών. Γενικά, μπορούμε να διακρίνουμε μια αυξανόμενη αναντιστοιχία ληκτότητας στον τραπεζικό τομέα, η οποία επίσης εκθέτει τις τράπεζες αυτές σε σημαντικό κίνδυνο επιτοκίου. Ο κίνδυνος αυτός δεν καλύπτεται από τον πυλώνα 1 του κανονισμού της Βασιλείας και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω των μέτρων του πυλώνα 2.

Για να καλυφθούν οι υποχρεώσεις και τα συστήματα καθορισμένων παροχών που απορρέουν από παλαιότερες αναλήψεις υποχρεώσεων, τα συνταξιοδοτικά ταμεία και οι εταιρείες ασφάλισης ζωής πρέπει να έχουν ικανοποιητική απόδοση από τις επενδύσεις τους, κάτι που μπορεί να είναι δύσκολο σε ένα περιβάλλον χαμηλών ονομαστικών επιτοκίων. Με βάση τον τρόπο που λειτουργεί αυτό το φαινόμενο, όταν οι αποδόσεις μειώνονται περαιτέρω, το προεξοφλητικό επιτόκιο που εφαρμόζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές μειώνεται και αυτό αυξάνει την παρούσα αξία τόσο των περιουσιακών στοιχείων όσο και των υποχρεώσεων. Η αύξηση όμως είναι κατά κανόνα μεγαλύτερη για τις τελευταίες. Για τους ασφαλιστές της ΕΕ, οι υποχρεώσεις έχουν διάρκεια 11 ετών κατά μέσο όρο, ενώ τα περιουσιακά στοιχεία έχουν διάρκεια περίπου 6.7 έτη. Σε αυτό το πλαίσιο, οι χαμηλές αποδόσεις μπορούν πράγματι να αποτελέσουν σοβαρό πρόβλημα για τους ασφαλιστές και τα συνταξιοδοτικά ταμεία και έχουν αναγκάσει πολλές από αυτές τις επιχειρήσεις να στραφούν προς συστήματα καθορισμένων εισφορών.

Ωστόσο, τόσο οι ασφαλιστές όσο και οι τράπεζες έχουν επίσης επωφεληθεί από το γεγονός

ότι τα χαμηλά επιτόκια έχουν επηρεάσει θετικά την οικονομική ανάπτυξη και έχουν συμβάλει στη μείωση των κινδύνων στην οικονομία. Για παράδειγμα, η μείωση της ανεργίας και η σταθεροποίηση του πληθωρισμού μειώνουν την αβεβαιότητα όσον αφορά τα εισοδήματα και την αποταμίευση των νοικοκυριών, κάτι το οποίο στη συνέχεια διευκολύνει την πώληση νέων προϊόντων ασφάλισης ζωής και συνταξιοδοτικών ταμείων. Οι ίδιες δυνάμεις είναι επίσης επωφελείς για τους κινδύνους στους ισολογισμούς των τραπεζών, κυρίως μέσω της μείωσης των αθετήσεων δανείων.

Συνολικά, οι επιπτώσεις των πολιτικών της ΕΚΤ στον χρηματοπιστωτικό τομέα πρέπει να αναλύονται προσεκτικά και με ισορροπημένο τρόπο. Τέλος, είναι σημαντικό να μην λησμονείται ότι η ΕΚΤ δεν είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση των κερδών του χρηματοπιστωτικού τομέα, αλλά για να διασφαλίζει ότι ο τομέας ενεργεί ως δίαυλος για τη νομισματική πολιτική και τη σταθερότητα των τιμών. Οι πολιτικές της εν προκειμένω αποσκοπούν εν μέρει στη δημιουργία κινήτρων προκειμένου οι χρηματοοικονομικοί παράγοντες να αναζητούν πιο ριψοκίνδυνα και μη ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία, ώστε να υπάρξει συμβολή στη διευκόλυνση των όρων χρηματοδότησης των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών.

Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αυτό μπορεί επίσης να συμβάλει στην αύξηση των κινδύνων και των τρωτών σημείων των ισολογισμών των τραπεζών και των μη τραπεζικών ιδρυμάτων, κάτι που με τη σειρά του απαιτεί την εφαρμογή μακροπροληπτικών εργαλείων στον τραπεζικό τομέα και την ανάπτυξη ενός τέτοιου πλαισίου για τον μη τραπεζικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εταιρειών.

47. Ποια είναι η άποψή σας για τις τρέχουσες πολιτικές της ΕΚΤ όσον αφορά την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων στην ΕΚΤ; Χρειάζονται μήπως κάποιες αλλαγές;

Το βασικό ατού της ΕΚΤ είναι η εμπιστοσύνη. Ως εκ τούτου, είναι εξαιρετικά σημαντικό να τηρεί τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα όσον αφορά την ακεραιότητα, τη λογοδοσία και τη διαφάνεια. Αυτό θα πρέπει να ισχύει σε όλα τα επίπεδα, δηλαδή στα όργανα λήψης αποφάσεων της (διοικητικό συμβούλιο και εκτελεστική επιτροπή), καθώς και στο σύνολο του προσωπικού της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ θα πρέπει να εργάζεται συνεχώς για τα δεοντολογικά της πρότυπα και θα πρέπει να καταβάλλει προσπάθειες ώστε να αντικατοπτρίζει τις βέλτιστες πρακτικές στο εσωτερικό δεοντολογικό πλαίσιο της, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ΕΚΤ ως κεντρικής τράπεζας, αρχής τραπεζικής εποπτείας και θεσμικού οργάνου της ΕΕ.

Έχω την εντύπωση ότι η ΕΚΤ έχει βελτιώσει σημαντικά τους κανόνες της για την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων. Για παράδειγμα, στις αρχές του έτους η ΕΚΤ ενέκρινε έναν ενιαίο κώδικα δεοντολογίας, ο οποίος ισχύει εξίσου για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, του εκτελεστικού και του εποπτικού συμβουλίου. Αντιλαμβάνομαι ότι αυτό ήταν εν μέρει αντίδραση στις παρατηρήσεις που έλαβε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, καθώς και σε ανεξάρτητες εκθέσεις που δημοσιεύθηκαν από ευρωπαϊκές ΜΚΟ.

4. Λειτουργία της ΕΚΤ και δημοκρατική λογοδοσία και διαφάνεια

48. Ποια θα είναι η προσωπική σας προσέγγιση σε σχέση με τον κοινωνικό διάλογο στην ΕΚΤ;

Η ΕΚΤ αποτελεί ελκυστικό εργοδότη με γενικά καλές συνθήκες εργασίας. Ωστόσο, θεωρώ δεδομένο ότι το εργασιακό περιβάλλον είναι ταυτόχρονα πολύ απαιτητικό. Για την επιτυχία ενός θεσμικού οργάνου, θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό οι εργαζόμενοι να είναι ικανοποιημένοι από τις συνθήκες εργασίας τους. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να υπάρξει ανοικτός και εποικοδομητικός διάλογος μεταξύ του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων τους, και της ηγεσίας, και θα χαρώ να συμμετάσχω σε αυτόν. Δεδομένου ότι η ΕΚΤ έχει δεσμευτεί να παρέχει παραγωγή υψηλής ποιότητας, πρέπει επίσης να εξασφαλίσει ένα περιβάλλον εργασίας υψηλής ποιότητας για το προσωπικό της. Εξ όσων αντιλαμβάνομαι, η ΕΚΤ έχει ήδη λάβει μέτρα για τη βελτίωση του φόρτου εργασίας, του χρόνου εργασίας και των ρυθμίσεων ευελιξίας του προσωπικού της, κάτι που είναι ευπρόσδεκτο.

49. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη λογοδοσία της ΕΚΤ. Ποια συμπεράσματα συνάγονται από τη σύγκριση με άλλες δικαιοδοσίες; (π.χ. Κογκρέσο των ΗΠΑ/Fed σε σύγκριση με Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο/ΕΚΤ σε σύγκριση με Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου/Τράπεζα της Αγγλίας); Ποια μέτρα και ποιες μελλοντικές μεταρρυθμίσεις θα ενίσχυαν, κατά τη γνώμη σας, τη δημοκρατική λογοδοσία της ΕΚΤ έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου;

Η ανάγκη για ανεξάρτητες κεντρικές τράπεζες είναι κάτι γενικά αποδεκτό. Ωστόσο, αυτό απαιτεί ένα αντίβαρο με τη μορφή της λογοδοσίας. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΚΤ εξηγεί τις αποφάσεις της και το σκεπτικό της τόσο για τους πολίτες της ΕΕ όσο και για τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους. Σε αυτή τη βάση, μπορούν να διαμορφώσουν γνώμη για τις επιδόσεις της ΕΚΤ σε σχέση με τους στόχους της, ιδίως όσον αφορά τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, οι οποίοι καθορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Σύμφωνα με τη Συνθήκη, η ΕΚΤ λογοδοτεί κυρίως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως αντιπρόσωπο των πολιτών της ΕΕ, αλλά πρέπει επίσης να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Συμβούλιο της ΕΕ, το οποίο εκπροσωπεί τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Σύμφωνα με το άρθρο 284 (3) της ΣΛΕΕ και το άρθρο 15 (3) του καταστατικού του ΕΣΚΤ, το πλαίσιο λογοδοσίας έχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- μια ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητες του ΕΣΚΤ και για τη νομισματική πολιτική που απευθύνεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και υποβάλλεται από τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·
- ενδεχόμενες ακροάσεις του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και λοιπών μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από τις αρμόδιες επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή με δική τους πρωτοβουλία.

Στην πράξη, οι δίαυλοι λογοδοσίας της ΕΚΤ έχουν εξελιχθεί σημαντικά πέραν των απαιτήσεων της Συνθήκης και περιλαμβάνουν τα εξής:

- τριμηνιαίες ακροάσεις του Προέδρου της ΕΚΤ στην Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι οποίες είναι διαθέσιμες ως διαδικτυακές μεταδόσεις και για τις οποίες δημοσιεύονται πλήρη γραπτά πρακτικά·
- απαντήσεις σε γραπτές ερωτήσεις των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς την ΕΚΤ, που διατίθενται για κατέβασμα στον ιστότοπο της ΕΚΤ·
- υποβολή παρατηρήσεων στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ετήσια έκθεση της ΕΚΤ, που δημοσιεύεται στον ιστότοπο της ΕΚΤ.

Επιπλέον, η λογοδοσία της ΕΚΤ για τα καθήκοντα εποπτείας των τραπεζών υπόκειται σε ειδικό καθεστώς που προβλέπεται στον κανονισμό για τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ).

Αυτό το ευρύ πλαίσιο λογοδοσίας διασφαλίζει ότι οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν πληροφορίες και να εκφράσουν κριτική. Αυτό αποτελεί ουσιαστικό θεμέλιο της νομιμότητας και της αποτελεσματικότητας των κεντρικών τραπεζών κατά την άσκηση των εντολών τους.

Αν και οι διεθνείς συγκρίσεις είναι δύσκολες, δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στον βαθμό λογοδοσίας της ΕΚΤ, της Τράπεζας της Αγγλίας (BoE) ή της Fed όσον αφορά τις κοινοβουλευτικές ανταλλαγές, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία. Σε αυτές περιλαμβάνονται τριμηνιαίες δημόσιες ακροάσεις ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής. Μία διαφορά είναι ότι ο πρόεδρος της ΕΚΤ εμφανίζεται επίσης μία φορά το χρόνο στην ολομέλεια για να συζητήσει την ετήσια έκθεση της ΕΚΤ. Σε αντίθεση με την ΕΚΤ και την Fed, ο διοικητής της BoE συνοδεύεται στις ακροάσεις επιτροπών από άλλα μέλη της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής.

Πέρα από αυτό το επίσημο πλαίσιο λογοδοσίας, θεωρώ ότι τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι υπεύθυνα για την τακτική παρουσίαση στο ευρύ κοινό. Η παρουσία των μέσων ενημέρωσης μπορεί επίσης να διαδραματίσει ρόλο ως εργαλείο επικοινωνίας στο ευρύτερο κοινό. Θα μπορούσα να θεωρήσω ότι αυτό αποτελεί τμήμα της προσωπικής στρατηγικής μου για την επικοινωνία (και τη λογοδοσία).

50. Τι θα κάνει συγκεκριμένα η ΕΚΤ για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στους καταλόγους επικρατέστερων υποψηφίων για τις ανώτατες θέσεις της ΕΚΤ στο μέλλον και πώς θα ενισχύσει συνολικά την πολυμορφία ως προς το φύλο στην ΕΚΤ, δεδομένου ότι προς το παρόν μόνο δύο από τα 25 μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ είναι γυναίκες ; Πώς προτίθεστε προσωπικά να βελτιώσετε την ισορροπία των φύλων στην ΕΚΤ; Πότε αναμένετε τα πρώτα αποτελέσματα των ενεργειών σας σε αυτό το πλαίσιο;

Η προώθηση της ισότητας των φύλων αποτελεί μείζονα στόχο της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των κεντρικών τραπεζών. Η έρευνα έχει δείξει ότι οι πολύμορφες ομάδες παράγουν καλύτερα αποτελέσματα και δεν υπάρχει λόγος να πιστεύει κανείς ότι ο τομέας των κεντρικών τραπεζών θα πρέπει να είναι διαφορετικός από αυτή την άποψη. Ως

εκ τούτου, η προώθηση της ισότητας των φύλων θα πρέπει να έχει υψηλή θέση στην ημερήσια διάταξη της ΕΚΤ.

Οι κεντρικές τράπεζες αντιμετωπίζουν τη δυσκολία ότι η σοβαρή υποεκπροσώπηση των γυναικών δεν παρατηρείται μόνο στις κεντρικές τράπεζες, αλλά και σε όλα τα επαγγέλματα του οικονομικού κλάδου. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η προώθηση της ισότητας ευκαιριών πρέπει να αρχίσει σε αρχικό στάδιο της σταδιοδρομίας. Τα προγράμματα για την πρώιμη προσέλευση γυναικών φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ελπιδοφόρα. Ως εκ τούτου, υποστηρίζω με ενθουσιασμό τη νέα πρωτοβουλία της ΕΚΤ για Υποτροφία σε Γυναίκες στα Οικονομικά. Αποτελεί ένα παράδειγμα για το πώς μπορεί να υποστηριχθεί από την αρχή η εξέλιξη της σταδιοδρομίας των γυναικών. Θα χαρώ να αξιοποιήσω τη γνώση και το δίκτυό μου στον ακαδημαϊκό κόσμο για την ανάπτυξη περαιτέρω προγραμμάτων προς την κατεύθυνση αυτή.

Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να γίνουν κατανοητοί οι λόγοι της ανισότητας των φύλων. Ορισμένες έρευνες δείχνουν ότι οι σιωπηρές μεροληψίες μπορεί να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, με αποτέλεσμα οι γυναίκες να θεωρούνται λιγότερο ικανές τόσο από άνδρες όσο και από γυναίκες λόγω συγκεκριμένων τύπων συμπεριφοράς. Για την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων αυτών, η επιμόρφωση των υπευθύνων προσλήψεων μπορεί να είναι χρήσιμη για την ευαισθητοποίηση σχετικά με πιθανές στρεβλώσεις. Υπάρχουν επίσης πολλά στοιχεία που δείχνουν ότι τα πρότυπα ρόλων μπορεί να είναι χρήσιμα για την ενθάρρυνση των νέων γυναικών να επιδιώξουν επαγγελματική σταδιοδρομία. Αυτό σημαίνει ότι το αποτέλεσμα των αποφάσεων πρόσληψης υπερβαίνει κατά πολύ το εκάστοτε πρόσωπο. Τέλος, θα μπορούσε να εξεταστεί η θέσπιση μιας πολιτικής βάσει της οποίας κανένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θα συμμετέχει σε αμιγώς ανδρικές ομάδες ειδικών. Έχω δει και άλλα όργανα να ακολουθούν παρόμοια πολιτική. Βεβαίως, μια τέτοια δέσμευση θα μπορούσε επίσης να γίνει σε ατομική βάση.

Γενικά, είναι σημαντικό να καταστεί στρατηγική προτεραιότητα η προσέλευση και ανάπτυξη ταλαντούχων γυναικών σε όλα τα επίπεδα, και υποστηρίζω ολόψυχα τη στρατηγική αυτή.

Σε οργανωτικό επίπεδο, η καλλιέργεια και η αξιοποίηση της πολυμορφίας των φύλων δεν είναι εύκολη υπόθεση και δεν υπάρχει σύντομη οδός, αλλά πρέπει να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε πάνω σε αυτό. Είναι σημαντικό η ΕΚΤ να συνεχίσει να προσελκύει και να καλλιεργεί γυναίκες με ταλέντα σε όλα τα επίπεδα.

Πρέπει να τονιστεί ότι η ΕΚΤ έχει περιορισμένο αντίκτυπο στους διορισμούς των διοικητών των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Επί του παρόντος, όλοι τους είναι άντρες. Το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να αναφέρει σαφώς ότι η ισότητα των φύλων αποτελεί σημαντικό στόχο και θα πρέπει να βελτιωθεί και στο πλαίσιο του διοικητικού συμβουλίου.

Η ΕΚΤ θα πρέπει επίσης να προωθήσει άλλες πτυχές της πολυμορφίας, από την εθνικότητα και την εθνοτική καταγωγή έως το μορφωτικό επίπεδο, καθώς και την πολυμορφία της σκέψης. Οι ομάδες με πολυμορφία και χωρίς αποκλεισμούς συνήθως έχουν καλύτερες επιδόσεις, καθώς συμβάλλουν στην αποφυγή της ομαδικής σκέψης. Πράγματι, δεν είναι πολύ χρήσιμο αν το προσωπικό ενός θεσμικού οργάνου ακολουθεί στα τυφλά την άποψη που θεωρείται «η άποψη του μαγαζιού». Αντιθέτως, θα πρέπει να υπάρχουν διαδικασίες που να επιτρέπουν εσωτερικές ανταλλαγές απόψεων.

51. Πώς βλέπετε πιθανές βελτιώσεις για τη λογοδοσία της ΕΚΤ έναντι του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) όσον αφορά την επιχειρησιακή της αποτελεσματικότητα; Πού βάζετε τη διαχωριστική γραμμή όσον αφορά την εντολή του ΕΕΣ;

Όπως κάθε άλλος δημόσιος φορέας, η ΕΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι είναι αποδοτική από επιχειρησιακή άποψη, ότι δεν διασπαθίζει τα χρήματα των φορολογουμένων και ότι οι επιχειρησιακές δομές της συμμορφώνονται με την εντολή της. Ως εκ τούτου, είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτο το γεγονός ότι η επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα της ΕΚΤ αξιολογείται τακτικά από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ).

Ωστόσο, η ουσία των νομισματικών και άλλων πολιτικών της ΕΚΤ είναι εξ ορισμού ο ρόλος της ΕΚΤ. Οι τομείς αυτοί δεν εμπίπτουν στην ελεγκτική εντολή του ΕΕΣ. Κατά την άποψή μου, το ΕΕΣ έχει την υψηλότερη προστιθέμενη αξία όταν εξετάζει την αποτελεσματικότητα με την οποία η ΕΚΤ διεξάγει τις διαδικασίες λήψης των αποφάσεών της.

52. Πιστεύετε ότι η ΕΚΤ θα πρέπει να εφαρμόζει εσωτερικά τα πρότυπα της νέας οδηγίας σχετικά με την προστασία των προσώπων που καταγγέλλουν παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης; Πότε αναμένετε να θεσπίσει η ΕΚΤ ειδικές διαδικασίες για την προστασία των καταγγελλτών;

Σύμφωνα με την άποψή μου, η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ εντόπισε την ενίσχυση του πλαισίου καταγγελίας δυσλειτουργιών ως στρατηγική προτεραιότητα, και δήλωσε ότι αυτό αποτελεί επίσης ευκαιρία για την εξέταση των προτύπων που ορίζει η νέα οδηγία για τους καταγγέλτες, παράλληλα με τις βέλτιστες πρακτικές, τις πολιτικές και τις διαδικασίες άλλων θεσμικών οργάνων. Τα διασφαλισμένα κανάλια καταγγελίας και η προστασία των καταγγελλτών είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση της διαχείρισης κινδύνου και τη βελτίωση της εργασιακής νοοτροπίας.

53. Ποια γνώμη έχετε για το γεγονός ότι το Συμβούλιο κατά το παρελθόν αγνόησε μία φορά τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τον διορισμό ενός μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ; Θα αποδεχθείτε τον διορισμό σας ως μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ, εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψηφίσει εναντίον του;

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη λογοδοσία της ΕΚΤ. Χωρίς την εν λόγω λογοδοσία, δεν θα μπορούσε να υπάρξει ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας. Ως εκ τούτου, η συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία διορισμού των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής έχει ζωτική σημασία.

Εκτιμώ ιδιαίτερα την ανταλλαγή απόψεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως σημαντικό μέρος της διαδικασίας διορισμού και ελπίζω σε μια θετική αξιολόγηση της ικανότητας και της καταλληλότητάς μου για τη θέση του μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ. Αυτό θα αποτελέσει τη βάση για μια ανοιχτή και αξιόπιστη σχέση στο μέλλον.

54. Πιστεύετε ότι θα ήταν σκόπιμο εσείς ή άλλα ανώτερα στελέχη της ΕΚΤ να συμμετέχουν στην «Ομάδα των τριάντα» κεντρικών τραπεζιτών και ηγετών του χρηματοπιστωτικού κλάδου ή σε παρόμοιες ομάδες ή ενώσεις;

Κάθε εκπρόσωπος της ΕΚΤ θα πρέπει να τηρεί τα πρότυπα δεοντολογίας της ΕΚΤ, τα οποία

με τη σειρά τους θα πρέπει να συνάδουν με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Φυσικά μπορεί παρά ταύτα να υπάρχει η ανάγκη αλληλεπίδρασης με ένα ευρύ φάσμα συμφεροντούχων, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και την ανταλλαγή πληροφοριών. Πράγματι, αυτό μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για την εκπλήρωση της εντολής.

Ο ενιαίος κώδικας συμπεριφοράς που εγκρίθηκε από την ΕΚΤ το 2019 βελτίωσε τη διαχείριση πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων θεσπίζοντας ειδικούς κανόνες για τις σχέσεις με διάφορες ομάδες συμφερόντων. Όλα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής θα πρέπει, ανά πάσα στιγμή, και ιδίως στις επαφές τους με τις ομάδες συμφερόντων, να λαμβάνουν υπόψη την ανεξαρτησία τους καθώς και τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο. Ασφαλώς θα τηρήσω πιστά τους κανόνες που προβλέπονται στον ενιαίο κώδικα δεοντολογίας.

55. Στο παρελθόν, η ΕΚΤ δρομολόγησε πρωτοβουλίες όπως η AnaCredit και η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για την Κατανομή του Χρέους (EDDI), οι οποίες δεν βρίσκονταν στον πυρήνα της εντολής της ΕΚΤ. Πώς βλέπετε τον ρόλο της ΕΚΤ στις πρωτοβουλίες αυτές και πού θέτετε τη διαχωριστική γραμμή σε σχέση με τα προνόμια του νομοθέτη;

Ως ερευνήτρια, γνωρίζω καλά ότι τα δεδομένα είναι ουσιώδους σημασίας. Ειδικότερα, οι μεγάλες βάσεις μικροδεδομένων επιτρέπουν να χυθεί φως σε νέες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές διασυνδέσεις με την επέκταση των πληροφοριών σε οποιοδήποτε απαιτούμενο επίπεδο ανάλυσης. Είναι επίσης δυνατό να παρακολουθείται προσεκτικά ο αντίκτυπος ενός συγκεκριμένου κλυδωνισμού στην οικονομία.

Μέσω της καλύτερης κατανόησης του υποκείμενου μηχανισμού, τα υψηλής ποιότητας δεδομένα επιτρέπουν στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις. Όσο καλύτερα τα δεδομένα, τόσο καλύτερες θα είναι οι επακόλουθες αποφάσεις πολιτικής.

Αυτό βεβαίως ισχύει και για την ΕΚΤ. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το καταστατικό απαιτεί από την ΕΚΤ να συλλέγει στατιστικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων της. Η AnaCredit θα περιλαμβάνει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με επιμέρους τραπεζικά δάνεια στη ζώνη του ευρώ. Μπορώ να δω πώς, χάρη σε λεπτομερείς πληροφορίες αυτού του είδους, θα ήταν δυνατόν να αναβαθμιστεί αισθητά η ικανότητα της ΕΚΤ να κατανοεί τη δυναμική της πίστης στην οικονομία της ζώνης του ευρώ. Αυτό με τη σειρά του θα βοηθήσει την ΕΚΤ όταν λαμβάνει αποφάσεις νομισματικής πολιτικής.

Η εντολή της ΕΚΤ και του Ευρωσυστήματος όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές αγορές παρέχει τη δυνατότητα ανάληψης κανονιστικών πρωτοβουλιών στα συστήματα πληρωμών. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΚΤ διερευνά τη δυνατότητα στήριξης της εναρμονισμένης έκδοσης και διανομής χρεωστικών τίτλων σε ευρώ στην ΕΕ (πρωτοβουλία EDDI).

Πιστεύω ότι η ΕΚΤ θα πρέπει – και εξ όσων γνωρίζω το έχει πράξει και στις δύο περιπτώσεις – να συγκεντρώσει απόψεις και γνώμες από τους βασικούς συμφεροντούχους σχετικά με έργα στον τομέα της στατιστικής και των υποδομών της αγοράς. Επιπλέον, οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τη νομοθεσία της ΕΕ και τις

αρμοδιότητες που ορίζονται στη Συνθήκη.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τίτλος	Διορισμός μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας
Έγγραφο αναφοράς	13651/2019 – C9-0173/2019 – 2019/0818(NLE)
Ημερομηνία διαβούλευσης / αίτησης έγκρισης	14.11.2019
Επιτροπή αρμόδια επί της ουσίας Ημερομ. αναγγελίας στην ολομέλεια	ECON 25.11.2019
Εισηγητές Ημερομηνία ορισμού	Irene Tinagli 14.11.2019
Εξέταση στην επιτροπή	3.12.2019
Ημερομηνία έγκρισης	3.12.2019
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 41 - : 13 0 : 4
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Gunnar Beck, Marek Belka, Stefan Berger, Gilles Boyer, Cristian-Silviu Bușoi, Derk Jan Eppink, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Raffaele Fitto, Frances Fitzgerald, Luis Garicano, Valentino Grant, José Gusmão, Enikő Györi, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Philippe Lamberts, Aušra Maldeikienė, Jörg Meuthen, Csaba Molnár, Luděk Niedermayer, Δημήτριος Παπαδημούλης, Piernicola Pedicini, Lúcia Pereira, Jake Pugh, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Robert Rowland, Martin Schirdewan, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Damien Carême, Fabio Massimo Castaldo, Richard Corbett, Agnès Evren, Eugen Jurzyca, Pedro Marques, Fulvio Martusciello, Ville Niinistö, Bogdan Rzońca, Stéphane Séjourné, Monica Semedo, Antonio Tajani, Julie Ward
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παρ. 7) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Rosa D'Amato, Anna Deparnay-Grunenberg, Dino Giarrusso
Ημερομηνία κατάθεσης	6.12.2019